

Vahva tuloskehitys jatkui

Toimitusjohtaja Mikko Ayub

”Muuntautumiskyky on muuttuvassa ympäristössä erittäin tärkeää. Olen erityisen tyytyväinen siitä, että keskittyminen uuteen strategiaan ja sitä kautta Aktian ydinliiketoimintaan tuottaa nyt selvää tulosta.”

Heinä-syyskuu 2018:

- Liiketoiminnan tuotot kasvoivat 55,4 (50,3) miljoonaan euroon. Palkkiotuotot netto oli 22,9 (22,0) miljoonaa euroa. Korkokate oli 21,0 (21,5) miljoonaa euroa, josta otto- ja antolainauksen korkokate oli 17,7 (16,9) miljoonaa euroa. Korkotuotot likviditeettisalkusta ja suljetuista korkosuojista vähenivät 2,4 miljoonaa euroa. Henkivakuutusnetto oli 5,5 (6,4) miljoonaa euroa, ja siihen vaikuttivat negatiivisesti sijoitussalkun realisoimattomat arvonmuutokset.
- Liiketoiminnan kulut pienenevät 24 prosenttia 31,8 (41,7) miljoonaan euroon. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät pois lukien liike-toiminnan kulut olivat 31,8 (34,4) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto kasvoi 23,7 (8,0) miljoonaan euroon. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 18,6 (15,7) miljoonaan euroon.
- Näkymät 2018 (ennallaan): **Vuoden 2018 vertailukelpoisen liikevoiton odotetaan olevan jonkin verran korkeampi kuin vuoden 2017 vertailukelpoinen liikevoitto.** (katso s. 18)

Tunnusluvut

(milj. euroa)	3Q2018	3Q2017	Δ %	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	2Q2018	3Q/2Q	1Q2018	2017
Korkokate	21,0	21,5	-2 %	65,2	67,8	-4 %	23,5	-10 %	20,7	89,6
Palkkiotuotot netto	22,9	22,0	4 %	73,0	67,7	8 %	26,2	-13 %	23,8	91,4
Henkivakuutusnetto	5,5	6,4	-15 %	16,3	19,2	-15 %	5,0	10 %	5,8	26,6
Muut liiketoiminnan tuotot	6,0	0,3	-	7,9	2,9	175 %	1,1	427 %	0,8	2,6
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	55,4	50,3	10 %	162,4	157,6	3 %	55,8	-1 %	51,2	210,3
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-31,8	-41,7	-24 %	-103,6	-118,7	-13 %	-38,3	-17 %	-33,5	-160,7
Arvon alentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	-0,8	0,0	-	-0,7	-0,1	440 %	0,7	-	-0,6	-0,6
Liikevoitto	23,7	8,0	195 %	59,5	38,9	53 %	18,2	30 %	17,7	49,1
Vertailukelpoinen liikevoitto¹	18,6	15,7	18 %	55,2	48,5	14 %	18,5	0 %	18,0	59,9
Kulu/tuotto-suhde	0,57	0,83	-31 %	0,64	0,75	-15 %	0,69	-17 %	0,65	0,76
Osakekohtainen tulos (EPS) ³ , euro	0,29	0,09	205 %	0,72	0,45	59 %	0,21	34 %	0,22	0,57
Oma pääoma / osake (NAV) ^{2,3} , euroa	8,48	8,61	-2 %	8,48	8,61	-2 %	8,26	3 %	8,61	8,70
Oman pääoman tuotto (ROE), %	13,7	4,4	212 %	11,2	6,9	63 %	10,1	35 %	10,2	6,5
Ydinpääoman suhde (CET1) ² , %	16,6	17,3	-4 %	16,6	17,3	-4 %	16,3	2 %	16,4	18,0
Vakavaraisuusaste ² , %	20,1	22,9	-12 %	20,1	22,9	-12 %	20,1	0 %	20,8	23,4

1) Vaihtoehtoinen tunnusluku ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, katso s. 19.

2) Kauden lopussa

3) Laskettu uudestaan osakkeiden lukumäärän perusteella sarjan A ja R yhdistäminen jälkeen

Sisältö

Toimitusjohtajan puheenvuoro	3
Keskeiset tapahtumat	4
Toiminta 1.1.–30.9.2018	5
Tunnusluvut	19
Konsernin tuloslaskelma	20
Konsernin laaja tuloslaskelma	21
Konsernin tase.	22
Konsernin oman pääoman muutos	23
Konsernin rahavirtalaskelma.	24
Konsernin kehitys neljännesvuosittain	25
Osavuositarkastuksen liitteet	27
Raportti Aktia Pankki Oyj:n osavuositarkastuksen 1.1.–30.9.2018 yleisluonteisesta tarkastuksesta	46

Taloudellinen kalenteri

Tilinpäätöstiedote 2018	14.2.2019
Yhtiökokous 2019	11.4.2019
Osavuositarkastus 1-3/2019	3.5.2019
Puolivuositarkastus 1-6/2019	1.8.2019
Osavuositarkastus 1-9/2019	31.10.2019

Osavuositarkastus 1.1.-30.9.2018 on käännös alkuperäisestä ruotsinkielisestä tiedotteesta "Delårsrapport 1.1-30.9.2018". Jos eroavaisuuksia ilmenee, on ruotsinkielinen versio määräävä.

Toimitusjohtajan puheenvuoro

Aktian liikevoitto jatkoi hyvää kehitystään myös vuoden kolmannella neljänneksellä. Konsernin vertailukelpoinen liikevoitto vuosineljänneksellä oli 18,6 miljoonaa euroa ja nousi 18 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Liikevoiton kasvua tukivat etenkin palkkiotuottojen vakaa kehitys sekä laskeneet kustannukset. Aktian nettopalkkiotuotot jatkoivat tasaista kasvuaan, ja omaisuudenhoidon kansainvälinen myynti yhteistyökumppaneiden kautta kantoi hedelmää. Myös korkokate pysyi haasteellinen korkoympäristö huomioon ottaen hyvällä tasolla. Kustannustehokkuus näkyi etenkin viime vuonna tehdyn toimintamalli uudistuksen jälkeen laskeneina henkilöstö- ja IT-kuluina.

Hyvää tuloskehitystä tuki Suomen edelleen vakaana jatkunut talouskasvu. Kuluttajaluottamus pysyi korkealla tasolla, ja Suomen työllisyysaste nousi entisestään edellisvuoteen verrattuna, mikä antaa myös hyvät edellytykset kulutuksen kasvulle. Maailmantalouden yleinen epävarmuus varjosti kuitenkin edelleen talouden tulevaisuudennäkymiä – esimerkkinä tästä muun muassa Yhdysvaltojen ja Kiinan entisestään kiihtynyt kauppa-kiista ja sen mahdolliset vaikutukset vientiin jatkossa.

Uusi strategia tuottaa tulosta

Tavoitteenamme on pankki- ja finanssisektorin jatkuvien muutosten keskellä varmistaa kilpailukykyämme ja olla entistä tehokkaampi ja kannattavampi pankki. Yhtenä osoituksena tästä on tulojen onnistunut hajauttaminen varainhoitotoiminnan

laajentamisen kautta sekä parempi kustannustehokkuus, minkä seurauksena luottoluokittaja Moody's nosti kesän aikana Aktian talletusten ja etuoikeutettujen vakuudettomien lainojen luokitukset A1-luokkaan.

Allekirjoitimme raportointijakson jälkeen 2.10.2018 sopimuksen Aktian 10 %:n omistusosuuden Folksam Vahinkovakuutus Oy:ssä myymisestä Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennialle. Tämä oli looginen askel tavoitteessamme keskittyä varainhoitoon ja rahoitusratkaisuihin pohjautuvan strategiamme toteuttamiseen. Kaupan myötä syntyi 4 miljoonan euron suuruinen luovutusvoitto, joka ei vaikuta konsernin vertailukelpoiseen liikevoittoon. Osakkeiden myynti vaatii vielä kilpailuviranomaisten hyväksynnän sekä Finanssivalvonnan tarkastuksen.

Muuntautumiskyky on muuttuvassa ympäristössä erittäin tärkeää. Aloitettuani Aktian toimitusjohtajana lokakuun alusta, olen erityisen tyytyväinen siitä, että keskittyminen uuteen strategiaan ja sitä kautta Aktian ydinliiketoimintaan tuottaa nyt selvää tulosta. Aktia otti viime vuoden aikana käyttöön uuden peruspankkijärjestelmän, joka parantaa asiakaskokemusta entisestään mahdollistamalla nopeamman tuotekehityksen myös digitaalisten pankkipalvelujen osalta. Strategiamme lähtökohdانا on keskittyä asiakkaidemme rahoitukseen ja varallisuuden yksilölliseen hoitamiseen ja kasvattamiseen pitkällä aikavälillä. Tähän meillä on osaavan henkilöstömme kanssa hyvät edellytykset panostaa myös jatkossa.

Helsinki 31.10.2018

Mikko Ayub
toimitusjohtaja

Keskeiset tapahtumat

Aktian uusi toimitusjohtaja Mikko Ayub

Aktia Pankki Oyj:n hallitus nimitti 6.8.2018 Mikko Ayubin (VTM, MBA) uudeksi toimitusjohtajaksi. Mikko Ayub siirtyi Aktiaan Nordea Pankista, jossa hän on toiminut viimeksi Commercial and Business Banking -toiminnon Executive Advisorina. Sitä ennen Ayub vastasi Markets-yksikön toiminnasta Suomessa, Baltiassa ja Venäjällä. Mikko Ayub aloitti toimessaan 1.10.2018.

Aktia pienensi omistustaan Aktia Kiinteistönvälityksestä

Aktia Pankki Oyj vähensi omistustaan Aktia Kiinteistönvälitys Oy:ssä 19 prosenttiin heinäkuun alussa. Omistusrakenteen muutos tukee Aktian uuden strategian toteuttamista eikä sillä ollut merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan. Aktia Pankin ja Kiinteistönvälityksen läheinen yhteistyö jatkuu myös omistusrakenteen muutoksen jälkeen.

Moody's nosti Aktian luottoluokitusta

Heinäkuussa luottoluokituslaitos Moody's nosti Aktia Pankin pitkän ja lyhyen aikavälin talletusten luokituksen luokasta A3/P-2 luokkaan A1/P-1 ja pitkän aikavälin vakuudettomien etuoikeutettujen lainojen luokituksen A3:sta A1:een. Tärkein syy luottoluokituksen nostoon oli Aktian taloudellisen tuloksen johdonmukainen paraneminen kahden viime vuoden aikana, mukaan lukien pankin erilaisten tulojen onnistunut hajauttaminen varainhoito-toiminnan laajentamisen avulla.

Uudet liiketoimintasegmentit

Konserni muutti raportointia osana Aktia Pankki Oyj:n aiemmin julkistettua varainhoitoon ja rahoitukseen painottavaa strategiaa. Aktia raportoi 1.1.2018 alkaen kolmen liiketoimintasegmentin mukaan: Personal & Corporate Banking, Omaisuudenhoito ja Konsernitoiminnot. Personal & Corporate Banking -segmentti vastaa Aktian henkilö-, yritys- ja premium-asiakkaista. Varainhoidon, Private Bankingin ja henkivakuutukset kattava Omaisuudenhoito palvelee varakkaita henkilöasiakkaita ja institutionaalisia sijoittajia. Konsernitoiminnot vastaavat Aktian tuki- ja esikuntatoiminnoista.

R- ja A-osakkeiden yhdistäminen

Aktia Pankki Oyj:n varsinainen yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen yhtiön R- ja A-osakkeiden yhdistämisestä osakepääomaa nostamatta siten, että yhtiöllä on yhdistämisen jälkeen vain yksi osakelaji. Yhtiökokous hyväksyi myös siihen kuuluvan yhtiöjärjestyksen muutoksen ja suunnatun vastikkeettoman uusien osakkeiden liikkeeseen laskun R-osakkeiden omistajille siten, että R-osakkeiden omistajat saivat vastikkeettomasti 3 (kolme) uutta osaketta 25 R-osakkeen erää vastaan. Yhteensä 2 383 851 uutta osaketta laskettiin liikkeeseen R-osakkeiden omistajille. Yhdistäminen rekisteröitiin 12.4.2018. Kauppa uusien ja olemassa olevien osakkeiden kanssa aloitettiin 13.4.2018 ISIN-tunnuksella FI4000058870 ja kaupankäyntitunnuksella AKTIA.

Kansainvälisille markkinoille laajentaminen

Aktia laajensi kehittyvien markkinoiden valtionvelkakirjojen erityisosaamisensa myyntiä kansainvälisille markkinoille. Uusi yhteistyö saksalaisen Universal-Investment GmbH:n, saksankielisen Euroopan suurimman riippumattoman sijoituspalveluyrityksen, kanssa jatkui. Yhtiö hallinnoi yli 340 miljardia euroa ja tarjoaa asiakkailleen yli 1 000 private label -rahastoa ja mandaattia. Universal-Investment GmbH hallinnoi ja jakelee Aktian rahastoja myyntiorganisaationsa kautta institutionaalisille sijoittajille saksankielisessä Euroopassa.

Aktian korkovarainhoito jälleen Suomen parhaimmistoa

Aktia nimettiin jälleen parhaaksi kotimaiseksi korkovarainhoitajaksi Morningstarin kilpailussa "Finland Awards 2018". Lisäksi Aktia Corporate Bond+ -rahasto sijoittui kolmen parhaan joukkoon Korkorahastojen luokassa. Aktian varainhoito on ollut Morningstarin mittausten kärjessä vuodesta 2013 asti. Pitkäaikainen menestys on todistus Aktian erinomaisesta osaamisesta. Aktian Varainhoito on erikoistunut kolmeen varainhoidon pääalueeseen: globaaliin inflaatioon, eurooppalaisiin yritysobligatioihin ja kehittyvien maiden liikkeeseen laskemiin valtionvelkakirjoihin.

Aktia Pankki otti käyttöön uuden osakesäästöohjelman

Aktian uuden strategian toteuttamisen tukemiseksi Aktia Pankki Oyj:n hallitus päätti ottaa käyttöön uuden pitkäaikaisen osakesäästöohjelman Aktia-konsernin työntekijöille. Tarkoituksena on kannustaa Aktian työntekijöitä sijoittamaan yhtiön osakkeisiin ja omistamaan niitä ja siten suunnata henkilökunnan ja johdon kiinnostus ja sitoutuminen arvon kehitykseen ja osakeomistuksen arvon nousuun.

Toiminta

1.1.–30.9.2018

Toimintaympäristö

Suomen talouskehitys pysyi hyvänä kolmannella neljänneksellä 2018, mutta maailmantalouden epävarmuus painaa näkymiä. Tilastokeskuksen talouden suhdannemittari näyttää heinäkuussa tulleen kasvua 1,7 prosenttia viime vuodesta ja elokuussa vastaava luku oli 2,3 prosenttia, mikä on vähemmän kuin vuoden aikana keskimäärin, mutta osoittaa suhdanteen pysyvän hyvänä.

Suomen kasvu on edelleen tasapainossa ja perustuu sekä ulkoiseen kysyntään että kotimaisiin investointeihin ja kulutukseen. Viennin näkymät ovat kuitenkin epätavallisen epävarmat johtuen Yhdysvaltojen ja Kiinan välisistä kiihtyvistä kauppaesteistä sekä talouden laajempiin näkymiin liittyvistä huolista.

Suomessa luottamus on pysynyt historiallisesti korkeilla tasoilla, vaikka kuluttajaluottamus onkin laskenut kevään kaikkein korkeimmista tasoista. Kotitalouksilla on edelleen vahva luotto sekä omaan talouteen että Suomen talouteen.

Hyvä kehitys on jatkunut myös työmarkkinoilla, ja työllisyysaste oli 71,8 prosenttia elokuussa. Elokuussa oli 64 000 työllistä enemmän kuin vuotta aiemmin. Hyvä kehitys näkyy nyt myös työttömyysasteessa, joka on tähän asti laskenut huomattavasti hitaammin kuin työllisyys on noussut. Nyt työttömyysasteen trendissä on kuitenkin näkynyt suurehko korjaus alaspäin, ja se oli 7,5 prosenttia elokuussa. Työllisyyden positiivinen kehitys luo hyvät edellytykset kulutuksen lisääntymiselle.

Inflaatio on Suomessa edelleen maltillista sekä historiallisesti katsottuna että suhteessa euroalueeseen. Kuluttajahinnat nousivat 1,3 prosenttia syyskuussa, kun taas euroalueen vastaava luku oli 2,1 prosenttia.

Asuntomarkkinoiden kaksijakoinen kehitys on jatkunut. Vanhojen rivi- ja kerrostaloasuntojen hinnat pysyivät muuttumattomina elokuussa viime vuoden vastaavaan kuukauteen verrattuna. Näiden yleisten lukujen takana on kuitenkin suuria alueellisia eroja. Pääkaupunkiseudulla hinnat nousivat 2,2 prosenttia, kun taas muualla maassa ne laskivat 2,3 prosenttia. Useimmissa kasvukeskuksissa hintakehitys on kuitenkin pysynyt positiivisena. Taloyhtiöiden lainat sekä niihin liittyvät riskit ovat herättäneet keskustelua vuoden aikana. Kotitalouksien velkaantuminen taloyhtiöiden kautta on lähes kolminkertaistunut kymmenen vuoden aikana, mutta velka on edelleen vain pieni osa kotitalouksien veloista, alle 13 prosenttia.

Euroopan keskuspankki on pitänyt kolmannella neljänneksellä kiinni aiemmasta viestinnästään liittyen nykyisen osto-ohjelman alasarjoon kuluvan vuoden aikana, ja se pienensi osto-ohjelmaansa lokakuun aiemman viestinnän mukaisesti. Ensimmäisen koronnoton odotetaan tapahtuvan syksyllä 2019. Euroalueen markkinakorot eivät ole reagoineet keskuspankin viestintään merkittävästi. Pitkissä koroissa on kuitenkin näkynyt nousupainetta syksyn aikana. Italia eroaa merkittävästi muista maista, sillä poliittinen epävarmuus näkyy maan julkisessa velassa ylimääräisenä korkopreemiona.

OMX Helsinki 25 -indeksi nousi tammi–syyskuussa 2018 noin 9 prosenttia, kun taas pohjoismaisen pankkisektorin (N Banks EUR PI) indeksi laski noin 9 prosenttia. Aktian A-osakkeen kurssi laski samana ajanjaksona noin 0,3 prosenttia.

TUNNUSLUVUT

Muutos edellisvuodesta	2019E*	2018E*	2017
BKt-kasvu, %			
Maailma	3,8	3,9	3,8
Euroalue	1,6	1,9	2,5
Suomi	2,2	3,0	2,8
Kuluttajahintainflaatio, %			
Euroalue	1,8	1,7	1,5
Suomi	1,6	1,1	0,7
Muut tunnusluvut, %			
Asuntojen reaaliarvon kehitys Suomessa ¹	1,0	0,3	0,3
Työttömyys Suomessa ¹	7,2	7,7	8,7
Korot², %			
EKP:n ohjaukorko	0,25	0,00	0,00
10 vuoden korko, Suomi	1,10	0,80	0,59
Euribor 12 kk	-0,05	-0,16	-0,19
Euribor 3 kk	-0,10	-0,30	-0,33

*Aktian pääekonomistin ennuste 15.10.2018

1) vuosikeskiarvo

2) vuoden lopun tilanne

Luottoluokitus

Standard & Poor's vahvisti 22.12.2017 näkemyksensä Aktia Pankki Oyj:n luottokelpoisuudesta. Pitkäaikaisen varainhankinnan luottoluokitus on A- ja lyhytaikaisen varainhankinnan luottoluokitus A2. Näkymät ovat vakaat.

Moody's Investors Service nosti 2.7.2018 Aktia Pankin pitkän ja lyhyen aikavälin talletusten luokituksen luokasta A3/P-2 luokkaan A1/P-1 ja pitkän aikavälin vakuudettomien etuoikeutettujen lainojen luokituksen A3:sta A1:een. Baseline Credit Assessment (BCA) nostettiin a3:een. Lisäksi ulkomaiset ja kotimaiset vastapuoliriskiluokitukset (Counterparty Risk Ratings, CRR) nostettiin luokkaan Aa3/P-1 ja pitkä- ja lyhytaikainen vastapuoliriskiarviointi (Counterpart Risk Assessment, CR) luokkaan Aa3(cr)/P-1(cr). Pitkäaikaisten talletusten ja etuoikeutettujen luokitusten näkymät muutettiin positiivisista vakaiksi.

Moody's Investors Servicen Aktia Pankin pitkäaikaisille kiinteistö-vaakudellisille joukkovelkakirjalainoille (covered bonds) myöntämä luokitus on Aaa.

	Pitkäaikainen varainhankinta	Lyhytaikainen varainhankinta	Näkymät	Covered bonds
Moody's Investors Service	A1	P-1	vakaa	Aaa
Standard & Poor's	A-	A-2	vakaa	-

IFRS 9:ään siirtyminen

Kauden tuloslaskelma kirjataan IFRS 9:n mukaisesti, kun taas vertailukausi 2017 kirjataan aiemman IAS 39-standardin mukaisesti.

Uusilla luokittelu- ja arvostussäännöillä ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen tilanteeseen siirtymätilanteessa, mutta ne lisäsivät volatiliiteettia ennen kaikkea Henkivakuutusnetossa.

IFRS 9:ään siirtyminen toi mukanaan uuden mallin arvonalentumisten laskemiseen ja kirjaamiseen. Uusi malli voi lisätä volatiliiteettia luottojen ja muiden sitoumusten arvonalentumisissa, henkivakuutusnetossa sekä rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotoissa.

Tulos 7-9/2018

Konsernin liikevoitto oli 23,7 (8,0) miljoonaa euroa. Konsernin voitto oli 19,8 (6,5) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät pois lukien liikevoitto oli 18,6 (15,7) miljoonaa euroa.

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT

(milj. euro)	7-9/2018	7-9/2017
Osinko Suomen Luotto-osuuskunnalta	-	0,2
Folksam Vahinkovakuutuksen osakeomistuksen relisoitumaton arvomuutos	4,0	-
Aktia Kiinteistönvälityksen myynnistä saatu voitto	1,1	-
Uudelleenjärjestelykulut	-	-7,8
Yhteensä	5,1	-7,7

Tuotot

Konsernin liiketoiminnan tuotot olivat 55,4 (50,3) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät pois lukien liiketoiminnan tuotot olivat 50,3 (50,1) miljoonaa euroa.

Korkokate väheni 2 prosenttia 21,0 (21,5) miljoonaan euroon. Otto- ja antolainauksen korkokate oli 17,7 (16,9) miljoonaa euroa. Konsernin korkokate laski alhaisina pysyneiden markkinakorkojen ja pankin likviditeettisalkun supistuneen tuoton vuoksi 1,4 miljoonaa euroa. Korkotuotot vuonna 2012 suljetuista korkosuojista laskivat 1,0 miljoonaa euroa. Korkotuotot uusista aktiivisista korkosuojista olivat 0,3 (-) miljoonaa euroa.

Palkkiotuotot netto kasvoi 4 prosenttia 22,9 (22,0) miljoonaan euroon. Aktia Pankki myi heinäkuun alussa 81 prosenttia omistuksestaan Aktia Kiinteistönvälityksessä. Neljänneksen palkkiotuotot netto kiinteistönvälitys pois lukien kasvoivat 13 prosenttia. Otto- ja antolainauksen palkkiotuotot olivat 3,4 (2,8) miljoonaa euroa, mikä vastaa 21 prosentin kasvua. Rahastoista, varainhoidosta ja arvopaperivälityksestä saadut palkkiotuotot kasvoivat 11 prosenttia 15,3 (13,8) miljoonaan euroon. Kortti- ja muut maksuvälityspalkkiot nousivat 22 prosenttia 6,1 (5,0) miljoonaan euroon.

Henkivakuutusnetto heikkeni 15 prosenttia 5,5 (6,4) miljoonaan euroon. Vakuutustekninen tulos on kasvanut viime vuodesta, kun taas sijoitustoiminnan nettotuotot ovat pienentyneet. Osakkeiden ja osuuksien käyvän arvon muutoksen kirjaaminen muutui IFRS 9:ään siirtymisen yhteydessä ja se vaikutti volatiliiteetin kasvamiseen henkivakuutusnetossa. Jakson -1,0 miljoonan euron arvomuutos sisältyy henkivakuutusnettoon, kun taas vertailujakson arvomuutos sisältyy käyvän arvon rahastoon.

Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot olivat 4,6 (0,1) miljoonaa euroa. Kauteen sisältyy 4,0 (-) miljoonan euron realisoitumaton arvomuutos Folksam Vahinkovakuutuksen osakeomistuksesta. Suojauslaskennan nettotulos oli -0,5 (-0,1) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,3 (0,2) miljoonaa euroa ja sisältävät 1,1 miljoonan euron myyntivoiton Aktia Kiinteistönvälityksen myymisestä.

Kulut

Liiketoiminnan kulut laskivat 24 prosenttia 31,8 (41,7) miljoonaan euroon. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät pois lukien liiketoiminnan kulut laskivat 7 prosenttia 31,8 (34,4) miljoonaan euroon.

Henkilöstökulut alenivat 35 prosenttia 14,3 (22,1) miljoonaan euroon. Vertailukauteen sisältyy 6,0 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja ja vertailukelpoiset henkilöstökulut vähenivät 11 prosenttia.

IT-kulut pienenevät 9 prosenttia 6,1 (6,7) miljoonaan euroon käyttökustannusten pienemisen vuoksi.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 3,1 (3,1) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut kulut vähenivät 14 prosenttia 8,4 (9,8) miljoonaa euroon. Viime vuoteen sisältyy uudelleenjärjestelykuluja 1,3 miljoonaa euroa. Vertailukelpoiset muut liiketoiminnan kulut, jotka sisältävät EU:n määräämän 0,6 miljoonan euron rahoitusvakausrahoitukseen maksettavan maksun, vähenivät 1 prosentin.

Viime vuoteen sisältyy aineellisten hyödykkeiden 0,5 miljoonan euron arvonalentuminen, joka johtuu uudelleenjärjestelykuluista.

Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista olivat -0,8 (0,0) miljoonaa euroa.

Tulos 1-9/2018

Konsernin liikevoitto oli 59,5 (38,9) miljoonaa euroa. Konsernin voitto oli 49,6 (31,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät pois lukien liikevoitto kasvoi 14 prosenttia 55,2 (48,5) miljoonaa euroon.

VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT

(milj. euro)	1-9/2018	1-9/2017
Osinko Suomen Luotto-osuuskunnalta	-	1,3
Folksam Vahinkovakuutuksen omistuksen realisoitumaton arvomuutos	4,0	-
Aktia Kiinteistönvälityksen myynnistä saatu voitto	1,1	-
Uudelleenjärjestelykulut	-0,7	-11,0
Yhteensä	4,4	-9,7

Tuotot

Konsernin liiketoiminnan tuotot kasvoivat 3 prosenttia 162,4 (157,6) miljoonaa euroon. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät pois lukien liiketoiminnan tuotot olivat 157,4 (156,3) miljoonaa euroa.

Korkokate väheni 4 prosenttia 65,2 (67,8) miljoonaa euroon. Otto- ja antolainauksen korkokate oli 52,0 (51,8) miljoonaa euroa. Viime vuosi sisältää 2,0 miljoonaa euroa korkotuottoja puretusta hypoteekkipankkilainasta. Konsernin korkokate laski alhaisina pysyneiden markkinakorkojen ja pankin likviditeettisalkun supistuneen korkotuoton vuoksi 5,2 miljoonaa euroa. Korkotuotot vuonna 2012 suljetuista korkosuojauksista laskivat 2,3 miljoonaa euroa. Kesäkuussa Euroopan keskuspankki vahvisti Aktian TLTRO-rahoituksen kustannukset ja korkokatteeseen tuloutettiin kauden aikana 3,1 miljoonan euron positiivinen tulosvaikutus.

Palkkiotuotot netto kasvoi 8 prosenttia 73,0 (67,7) miljoonaa euroon. Palkkiotuotot netto kiinteistönvälitys pois lukien kasvoivat 12 prosenttia. Palkkiotuotot otto- ja antolainauksesta olivat 10,5 (9,2) miljoonaa euroa, mikä vastaa 14 prosentin kasvua. Palkkiotuotot rahastoista, varainhoidosta ja arvopaperivälityksestä kasvoivat 13 prosenttia 45,0 (39,7) miljoonaa euroon. Kortti- ja muut maksujenvälityspalkkiot nousivat 19 prosenttia 18,1 (15,3) miljoonaa euroon.

Henkivakuutusnetto heikkeni 15 prosenttia 16,3 (19,2) miljoonaa euroon. Vakuutustekninen tulos on kasvanut viime vuodesta, kun taas sijoitustoiminnan nettotuotot ovat pienentyneet. Osakkeiden ja osuuksien käyvän arvon muutoksen kirjaaminen muuttui IFRS 9:ään siirtymisen yhteydessä ja se vaikutti volatiliiteetin kasvamiseen henkivakuutusnetossa. Jakson -3,3 miljoonan euron arvomuutos sisältyy henkivakuutusnettoon, kun taas vertailujakson arvomuutos sisältyy käyvän arvon rahastoon.

Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot olivat 6,0 (1,5) miljoonaa euroa. Kauteen sisältyy 4,0 (-) miljoonan euron realisoitumaton arvomuutos Folksam Vahinkovakuutuksen osakeomistuksesta. Vertailukauden aikana saatiin Suomen Luotto-osuuskunnan 1,3 miljoonan euron osinko. Suojauslaskennan nettotulos oli -0,2 (-0,2) miljoonaa euroa.

Muut liiketoiminnan tuotot olivat 1,9 (1,1) miljoonaa euroa ja sisältävät 1,1 miljoonan euron myyntivoiton Aktia Kiinteistönvälityksen myymisestä.

Kulut

Liiketoiminnan kulut pienenevät 13 prosenttia 103,6 (118,7) miljoonaa euroon. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät pois lukien liiketoiminnan kulut olivat 102,9 (108,3) miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut alenivat 21 prosenttia 48,6 (61,1) miljoonaa euroon. Kausi sisältää uudelleenjärjestelykuluja 0,7 (9,0) miljoonaa euroa. Vertailukelpoiset henkilöstökulut vähenivät 8 %.

IT-kulut pienenevät 19 prosenttia 18,1 (22,4) miljoonaa euroon käyttökustannusten pienemisen vuoksi.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot olivat 9,4 (6,5) miljoonaa euroa, josta peruspankin poistot olivat 4,5 (1,5) miljoonaa euroa.

Muut liiketoiminnan kulut olivat 27,6 (28,6) miljoonaa euroa ja ne sisältävät EU:n määräämän 1,7 miljoonan euron maksun rahoitusvakausrahoitukseen. Vuoden 2018 maksu on 2,4 miljoonaa euroa. Viime vuoteen sisältyy 1,4 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja.

Viime vuoteen sisältyy aineellisten hyödykkeiden 0,5 miljoonan euron arvonalentuminen, joka johtuu uudelleenjärjestelykuluista.

Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista olivat -0,7 (-0,1) miljoonaa euroa. Kauden aikana myytiin perintäsaavia, jotka aiheuttivat 0,7 miljoonan euron positiivisen tulosvaikutuksen.

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Konsernin taseen loppusumma oli syyskuun lopussa 9 364 (9 550) miljoonaa euroa.

Likviditeetti

Aktia Pankin likviditeettisalkku, joka koostuu korkosijoituksista, oli 1 572 (1 816) miljoonaa euroa. Lyhytaikaista likviditeettitarvetta on rahoitettu repo-kaupoilla yhteensä 152 (146) miljoonan euron arvosta.

Likviditeettiriskien valvomiseen käytetään muun muassa niin kutsuttua selviytymishorisonttia. Selviytymishorisontti mittaa sitä, kuinka pitkään likviditeettivarannon kassavirrat riittävät kattamaan pääomamarkkinoiden sopimusten mukaiset ulosmenevät kassavirrat ilman uutta rahoitusta. Per 30.9.2018 pankkikonserni selviytyisi yli 24 kuukautta täysin suljettujen pääomamarkkinoiden tilanteessa.

Tämän lisäksi likviditeettiriskiä seurataan maksuvalmiusvaatimuksen kautta (LCR). LCR oli 118 (161) prosenttia 30.9.2018. LCR-taso vaihtelee johtuen muun muassa pankin liikkeelle laskettujen velkakirjojen maturiteettirakenteesta.

Maksuvalmiusvaatimus (LCR)*	30.9.2018	31.12.2017
LCR %	118 %	161 %

* LCR on laskettu Euroopan komission lokakuussa 2014 julkaiseman asetuksen mukaisesti. Viranomaisen vähimmäisvaade LCR:lle on 100 prosenttia.

Ottolainaus

Ottolainaus yleisöltä ja julkisyhteisöiltä väheni 4 025 (4 119) miljoonaa euroon. Elokuun lopussa Aktian talletusmarkkinaosuus oli 3,3 (3,5) prosenttia.

Aktia-konsernin liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen kokonaismäärä oli 2 481 (2 451) miljoonaa euroa. Liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista 1 660 (1 669) miljoonaa euroa oli Aktia Pankin liikkeeseen laskemia kiinteistövakuudellisia lainoja.

Aktia Pankki laski kauden aikana liikkeeseen uuden pitkäaikaisen kiinteistövakuudellisen joukkovelkakirjalainan (CB), jonka määrä oli 500 miljoonaa euroa ja juoksu-aika 5 vuotta. Anti toteutettiin hyvin edullisin ehdoin ja ylimerkittiin yli 2,5-kertaisesti. CB-antien vakuudeksi oli syyskuun lopussa varattu lainoja 2 385 (2 110) miljoonan euron edestä.

Lisäksi Aktia Pankki laski EMTN-ohjelmansa puitteissa liikkeeseen uusia pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja 200 miljoonaa euroa syyskuun aikana. Samaan aikaan ostettiin takaisin 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina, jonka alkuperäinen eräpäivä olisi ollut lokakuun 2018 lopussa. Uusien joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlasku toteutettiin myös sen varmistamiseksi, että pankki täyttää viranomaisvaatimukset tulevaisuudessa.

Antolainaus

Konsernin antolainaus yleisölle oli syyskuun lopussa 6 029 (5 839) miljoonaa euroa, kasvua 190 miljoonaa euroa.

Kotitalouksien osuus koko luottokannasta oli 4 753 (4 714) miljoonaa euroa eli 78,8 (80,7) prosenttia luottokannasta.

Asuntolainakanta oli 4 771 (4 655) miljoonaa euroa, josta kotitalouksien osuus oli 3 961 (3 971) miljoonaa euroa. Aktian uudet lainat yksityistalouksille olivat 616 (1.1-30.9.2017; 652) miljoonaa euroa. Aktian markkinaosuus kotitalouksien asuntolainoista oli elokuun lopussa 4,1 (4,2) prosenttia.

Aktia-konsernin luottokannasta 10,9 (10,1) prosenttia oli yritysluottoja. Luotonanto yrityksille oli yhteensä 655 (592) miljoonaa euroa. Asuntoyhteisöjen luotot kasvoivat 18 prosenttia 580 (491) miljoonaa euroon eli 9,6 (8,4) prosenttiin Aktian koko luottokannasta.

LUOTTOKANTA SEKTOREITTAIN

(milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	Δ	Osuus, %
Kotitaloudet	4 753	4 714	39	78,8 %
Yritykset	655	592	63	10,9 %
Asuntoyhteisöt	580	491	88	9,6 %
Voittoa tavoittelemattomat yhdistykset	38	38	0	0,6 %
Julkisyhteisöt	4	4	-1	0,1 %
Yhteensä	6 029	5 839	190	100,0 %

Rahoitusvarat

Aktia-konsernin rahoitusvarat koostuvat pankkikonsernin likviditeettisalkusta ja muista korkosijoituksista, yhteensä 1 572 (1 816) miljoonaa euroa, henkivakuutusyhtiön sijoitussalkusta, 556 (574) miljoonaa euroa, sekä pankkikonsernin kiinteistö- ja osakeomistuksesta, 14 (9) miljoonaa euroa.

Vakuutusvelka

Henkivakuutusyhtiön vakuutusvelka oli 1 224 (1 217) miljoonaa euroa, josta 822 (802) miljoonaa euroa oli sijoitussidonnaista. Korkotuottoinen vakuutusvelka väheni 403 (415) miljoonaa euroon.

Oma pääoma

Aktia-konsernin oma pääoma oli 584 (598) miljoonaa euroa. Käyvä arvon rahasto pieneni 19 (52) miljoonaa euroon. Kokonaisuudessaan 33 miljoonan euron pienenemisestä 24 miljoonaa euroa johtuu IFRS 9:n käyttöönoton yhteydessä tehdyistä uudelleenluokittelusta.

Sitoumukset

Taseen ulkopuoliset sitoumukset, jotka koostuvat luottolimiiteistä, muista lainalupauksista ja pankkitakauksista, olivat 563 (553) miljoonaa euroa.

Hallinnoitavat varat

Konsernin hallinnoitavat varat olivat 13 146 (12 281) miljoonaa euroa.

Asiakasvaroihin sisältyvät Omaisuudenhoito -segmenttiin kuuluvien tytäryhtiöiden hallinnoimat ja välittämät rahastot sekä hallinnoitava pääoma. Jäljempänä olevassa taulukossa esitetään nettovolyymit, luvuista on eliminoitu useiden yhtiöiden yhdessä hallinnoimat asiakasvarat.

Konsernivarioihin sisältyvät treasury-toiminnon hallinnoima pankki-konsernin likviditeettisalkku ja henkivakuutusyhtiön sijoitussalkku.

HALLINNOITAVAT VARAT

(milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	Δ %
Asiakasvarat	10 881	9 679	12 %
Konsernivarat	2 265	2 602	-13 %
Yhteensä	13 146	12 281	7 %

Vakavaraisuus

Aktia Pankki -konsernin (Aktia Pankki Oyj ja kaikki tytäryhtiöt lukuun ottamatta Aktia Henkivakuutusta) ydinpääoman suhde oli kauden lopussa 16,6 (18,0) prosenttia. Ydinpääoma vähen-nyserien jälkeen kasvoi kauden aikana 0,9 miljoonaa euroa, mikä paransi ydinpääoman suhdetta 0,04 prosenttiyksikköä. Riskipainotetut sitoumukset nousivat 181,8 miljoonaa euroa, mikä vähensi ydinpääoman suhdetta 1,45 prosenttiyksikköä. Muutos liittyy ennen kaikkea asuntolainojen 15 prosentin riskipainolattiaan, joka lisäsi

riskipainotettuja sitoumuksia 188,1 miljoonaa euroa. Kauden aikana myös yritys vastuut ovat nousseet.

Aktia Pankki -konsernissa sovelletaan sisäistä riskiluokitusta (IRBA) vähittäis- ja osakevastuiden vakavaraisuusvaatimusta laskettaessa. Muihin vastuuryhmiin sovelletaan standardimenetelmää. IRB-menetelmää käytetään yhteensä 56 (54) prosenttiin pankkikonsernin vastuista. Työ sisäisten mallien käyttöön ottamiseksi yritys- ja luottolaitosvastuille jatkuu.

Vakavaraisuus, %	30.9.2018	31.12.2017
Pankkikonserni		
Ydinpääoman suhde	16,6	18,0
Ensisijaisen pääoman suhde	16,6	18,0
Omien varojen suhde	20,1	23,4
Aktia Pankki		
Ydinpääoman suhde	16,4	17,9
Ensisijaisen pääoman suhde	16,4	17,9
Omien varojen suhde	19,9	23,2

Pankkitoiminnan kokonaispääomavaatimus koostuu minimivaatimuksesta (ns. pilari 1 -vaatimus), harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta (ns. pilari 2 -vaatimus) ja erilaisista lisäpääomavaatimuksista. Pilari 1:n vähimmäisvaatimus on 4,5 prosenttia ydinpääoman suhteen osalta ja 8 prosenttia vakavaraisuuden osalta. Pilari 2:n vaatimus on pankkikohtainen ja perustuu valvontaviranomaisen arvioon (ns. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Lisäpääomavaatimukset nostavat pääomavaatimusta ja rajoittavat osingonjakoa, jos pankin ydinpääoman suhde alittaa vaateet.

Finanssivalvonta on asettanut Aktialle konsolidoidun pilari 2 -vaatimuksen. Vaatimus on yhteensä 1,75 prosenttia, ja se kattaa luottoriskiin sisältyvän keskittyneisyysriskin ja rakenteellisen korkoriskin. Näille riskeille ei aseteta erillisiä pääomavaatimuksia (pilari 1) EU:n vakavaraisuusasetuksessa (CRR). Päätöksen mukaan vaatimus tulee täyttää ydinpääomalla. Vaatimus astui voimaan 30.6.2017.

Kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa vähimmäisvaatimusta 2,5 prosenttiyksikköä. Muuttuva lisäpääomavaatimus tulee vaihtelevaan 0,0–2,5 prosenttiyksikön välillä ja lasketaan vastuiden maantieteellisen jakauman mukaan. Finanssivalvonnan johtokunta tekee neljännesvuosittain päätöksen suomalaisten vastuiden mahdollisen muuttuvan lisäpääomavaatimuksen suuruudesta makro-kausanalyyysinsä perusteella. Viimeisimmän päätöksen (26.9.2018) mukaan pankkien suomalaisille vastuulle ei asetettu muuttuvaa lisäpääomavaatimusta. Joidenkin muiden maiden viranomaiset ovat asettaneet korkeampia muuttuvia lisäpääomavaatimuksia, ja pankkikonsernin pääomavaade nousee tapauksissa, joissa Aktialla on kyseisissä maissa vastuita. Vaatimukset koskevat myös tiettyjä pankkikonsernin likviditeettisalkun vastuita. Pankkikonsernin instituutiokohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus oli 0,05 prosenttia 30.9.2018 vastuiden maantieteellinen jakauma huomioon ottaen.

YHTEENLASKETTU PÄÄOMAVAADDE

30.9.2018	Pääomavaade		Lisäpääomavaatimukset				Yhteensä
	Pilari 1 -vaade	Pilari 2 -vaade	Kiinteä	Muuttuva	O-SII	Järjestelmä-riski	
Ydinpääoma (CET1)	4,50	1,75	2,50	0,05	0,00	0,00	8,80
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	1,50	0,00					1,50
Toissijainen pääoma (T2)	2,00	0,00					2,00
Yhteensä	8,00						12,30

Finanssivalvonta on määrittänyt rahoitusjärjestelmän kannalta systeemisesti merkittävät luottolaitokset Suomessa (ns. O-SII-laitokset, Other Systemically Important Institution) ja asettanut niille lisäpääomavaatimuksia. Aktialle ei asetettu O-SII-lisäpääomavaatimusta. Kaikki pääomavaatimukset huomioon ottaen pankkikonsernin vakavaraisuuden vähimmäisvaade oli kauden lopussa 12,30 prosenttia ja ensisijaisen pääoman suhteen vähimmäistaso 10,30 prosenttia.

Finanssivalvonnan päätös 15 prosentin alarajasta asuntosalikon keskimääräiselle riskipainolle niille luottolaitoksille, jotka soveltavat IRBA-malleja, tuli voimaan vuoden 2018 alussa. Päätöksen mukaan raja koskee vain kuluttajansuojalain mukaisia asuntolainoja. Jakson lopussa tällaisten asuntolainojen IRB-menetelmän mukainen keskimääräinen riskipaino oli 10,4 prosenttia, eli riskipainoraja alensi ydinpääoman suhdetta 1,5 prosenttiyksiköllä.

Finanssivalvonnan johtokunta on päättänyt asettaa järjestelmäriskipuskurin suomalaisille luottolaitoksille. Finanssivalvonnan mukaan lisäpääomavaatimuksen tarkoituksena on vahvistaa luottolaitosten rakenteellisten järjestelmäriskien sietokykyä. Vaatimus vaihtelee luottolaitosten välillä, Aktia Pankki Oyj:lle on asetettu 1 prosentin järjestelmäriskipuskuri. Järjestelmäriskipuskuri tulee täyttää ydinpääomalla, ja se astuu voimaan 1.7.2019.

Aktia-konserni otti IFRS 9:n käyttöön 1.1.2018. IFRS 9:ään siirtymisellä oli marginaalinen vaikutus pankkikonsernin vakavaraisuuteen.

Aktia Pankki -konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio) oli vuosineljänneksen lopun luvuista laskettuna 4,6 (4,5) prosenttia.

Vähimmäisomavaraisuusaste ¹	30.9.2018	31.12.2017
Ensisijainen pääoma	376	375
Vastuut yhteensä	8 132	8 259
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	4,6	4,5

1) Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu kvartaalin lopun lukujen perusteella

Rahoitusvakausvirasto on antanut Aktia Pankille alentamiskelpoisten velkojen minimivaatimusta (ns. MREL-vaade) koskevan päätöksen. Päätöksen mukaan vaatimus on kaksi kertaa vähimmäis-pääomavaatimus ml. luottolaitoslain edellyttämä yhteenlaskettu

lisäpääomavaatimus, kuitenkin vähintään 8 prosenttia taseen loppusummasta. Vaatimus tulee voimaan 31.12.2018 alkaen. Niin kutsutut non-preferred senior-instrumentit otetaan käyttöön Suomen lainsäädännössä viimeisen neljänneksen aikana.

MREL-vaade (milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017
RWA-perustainen	556,5	512,1
Taseperustainen	646,7	659,4
Omat varat ja velat joita voidaan käyttää MREL-vaateen kattamiseen		
Ydinpääoma (CET1)	376,4	375,5
AT1-instrumentit	0,0	0,0
Tier 2 -instrumentit	161,2	211,3
Muut velat	611,7	566,1
Yhteensä	1 149,3	1 152,8

Henkivakuutusyhtiössä noudatetaan Solvens II -direktiiviä, jonka mukaan vastuuelva arvostetaan markkina-arvoon. Solvenssi II:n mukaan yhtiö laskee vakavaraisuusvaateen SCR (Solvency Capital Requirement) ja vähimmäisvakavaraisuusvaateen MCR (Minimum Capital Requirement) sekä identifioi Solvenssi II:n puitteissa käytettävissä olevan vakavaraisuuspääoman. Aktia Henkivakuutus käyttää Finanssivalvonnan luvan mukaisesti SCR:n standardikaavaa ja ottaa vakavaraisuuspääoman laskennassa huomioon direktiivin vastuuelkaa koskevan siirtymäsäännön.

Kauden lopussa SCR oli 82,0 (85,1) miljoonaa euroa, MCR 23,3 (23,9) miljoonaa euroa ja käytettävissä oleva pääoma 177,2 (169,5) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusaste oli näin ollen 216,1 (199,2) prosenttia. Ilman siirtymäsäännöksiä SCR oli 94,6 (98,6) miljoonaa euroa, MCR 25,3 (26,1) miljoonaa euroa ja käytettävissä oleva pääoma 127,5 (116,3) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusaste ilman siirtymäsäännöksiä oli 134,8 (117,9) prosenttia. Siirtyminen IFRS 9:ään ei vaikuttanut Aktia Henkivakuutuksen vakavaraisuuteen.

Konglomeraatin vakavaraisuus oli 157,0 (164,5) prosenttia. Konglomeraatin vakavaraisuus supistui kauden aikana pääasiassa asuntoluottojen riskipainollatien tullessa voimaan. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaan vähimmäisvaatimus on 100 prosenttia. IFRS 9:ään siirtymisellä ei ollut olennaista vaikutusta konglomeraatin vakavaraisuuteen.

Segmenttikatsaus

Aktia Pankin toiminta on jaettu kolmeen liiketoimintasegmenttiin: Personal & Corporate Banking, Omaisuudenhoito ja Konsernitoinnot. Toiminta, joka ei kuulu liiketoimintasegmentteihin, raportoidaan Muut-segmentissä.

Personal & Corporate Banking

Personal Banking tarjoaa Aktian henkilöasiakkaille laajan valikoiman rahoitus-, vakuutus- ja säästö- ja sijoitustuotteita ja palveluita eri kanavien kautta. Segmentti pitää sisällään myös Aktia Premium -asiakaskonseptin. Corporate Banking palvelee yrityksiä ja organisaatioita mikroyrityksistä ja yhdistyksistä pörssiyhtiöihin.

SEGMENTIN LIIKEVOITTO

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %
Liiketoiminnan tuotot	90,2	85,9	5 %
Liiketoiminnan kulut	-66,1	-75,4	12 %
Liikevoitto	23,3	10,0	134 %
Vertailukelpoinen liikevoitto	23,8	18,3	30 %

Asuntolainojen kysyntä on edelleen suurta, mutta kova kilpailu hyvistä asuntolainottajista painaa uusien asuntolainojen asiakasmarginaaleja. Myös korkoputki- ja korkokattotuotteiden kysyntä on ollut suurta.

Luotonanto henkilöasiakkaille oli 4 656 (4 611) miljoonaa euroa. Yritystoiminnan luottokanta nousi 1 239 (1 111) miljoonaa euroon.

Yritystoiminnan luottokannan kasvu heijastaa markkinoiden suurta yritysinvestointien ja kiinteistörahoituksen kysyntää, joten myös niiden asiakasmarginaaleissa oli painetta.

Otto- ja antolainauksen korkokate on pysynyt hyvällä tasolla matalien talletuskorkojen ja antolainauksen vakaan kasvun ansiosta. Aktia Hypoteekkipankin alasajon yhteydessä viime vuonna syntyneet segmentin 1,0 miljoonan euron tuotot huomioden otto- ja antolainauksen korkokate on noussut 0,6 miljoonaa euroa. Luottojen ja muiden sitoumusten arvonalentumiset olivat edelleen matalalla tasolla.

Uuden strategian mukaisesti uudistetut asiakaskonseptit ja hinnoittelumuutokset toivat korkeammat palkkiotuotot maksuliikenteestä ja ottolainauttoiminnasta. Kolmannella neljänneksellä lanseerattiin näiden lisäksi uusi Premium Banking -konsepti.

Liiketoiminnan kulut pienenevät uuden toimintamallin käyttöönoton ja vuoden 2017 lopussa tehdyn konttoriverkoston uudelleenjärjestelyn seurauksena.

Henkilöasiakkaiden talletussäästäminen pieneni 2 516 (2 554) miljoonaa euroon, kun taas rahastosäästäminen kasvoi 1 473 (1 416) miljoonaa euroon.

Omaisuudenhoito

Segmentti pitää sisällään varainhoito-, yksityispankki- ja henkivakuutustoiminnan. Segmentti tarjoaa varainhoitoa ja rahoituspalveluita varakkaille yksityisasiakkaille ja institutionaalisille sijoittajille. Segmentti tarjoaa myös laajan valikoiman sijoitus- ja henkivakuutustuotteita Aktian kaikissa asiakassegmenteissä jaettaviksi.

SEGMENTIN LIIKEVOITTO

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %
Liiketoiminnan tuotot	47,6	48,1	-1 %
Liiketoiminnan kulut	-30,2	-30,8	2 %
Liikevoitto	17,3	17,2	1 %
Vertailukelpoinen liikevoitto	17,4	19,5	-11 %

Pohjoismaisten ja eurooppalaisten instituutioiden kanssa saavutettiin suurta menestystä, ja UI-Aktia-rahastopääoma oli 1 028 miljoonaa euroa syyskuun lopussa. Aktia lanseerasi syyskuussa ensimmäisen oman kiinteistörahastonsa Aktia Toimitilat+ -erikoissijoitusrahaston. Rahasto sijoittaa toimitilakiinteistöihin Suomen suurimmissa kaupungeissa.

Segmentin palkkiotuotot netto kehittyivät vahvasti kauden aikana. Private Bankingin palkkiotuotot netto kasvoivat 2 prosenttia ja Varainhoidon 10 prosenttia.

Aktia Rahastoyhtiön rahastokanta oli 4,8 miljardia euroa, joka oli hieman matalampi kuin vuodenvaihteessa. Kauden markkinamuutos oli neutraali. Rahastojen myynti Aktian konttoriverkoston kautta pysyi hyvällä tasolla.

Instituutiomyynti on sujunut hyvin ensimmäisen vuosipuoliskon markkinaturbulenssista huolimatta. Kauden rahastomyynti oli 1 014 (594) miljoonaa euroa. Suurin osa myynnistä oli ulkomaisille instituutioille, jotka merkitsivät rahastoja vuodesta 2018 alkaen EMD-rahastotuotteita tarjonneen Luxemburgin Universal-Investmentin kautta.

Uusin rahasto UI-Aktia EM Local Currency Bond+ lanseerattiin 5.3.2018. Lisäksi Aktia Rahastoyhtiön vaihtoehtoisten sijoitusten tuotevalikoimaa laajennettiin Aktia Opportunistic Credit -rahastolla maaliskuussa 2018, Aktia Alternative -rahastolla huhtikuussa 2018 ja Aktia Toimitilakiinteistöt -rahastolla syyskuussa 2018.

Aktia oli jälleen paras korkovarainhoitaja Morningstarin kilpailussa Finland Awards 2018. Aktia on ollut kolmen parhaan joukossa viimeiset kuusi vuotta ja voittanut kilpailun neljä kertaa. Lisäksi Aktia Corporate Bond+ -rahasto sijoittui kolmen parhaan joukkoon Korkorahastojen luokassa. Institutionaaliset sijoittajat arvostavat Aktia Varainhoidon korkealle, ja yhtiölle myönnettiin toista vuotta peräkkäin tunnustus kolmanneksi paras varainhoitaja KANTAR SIFO Prosperan tutkimuksessa "External Asset Management Institutions 2018 Finland".

IFRS 9:ään siirtyminen aiheutti volatiteettia henkivakuutusnettoon, joka pieneni 13,6 (17,0) miljoonaan euroon. Kauden henkivakuutusnettoa rasittavat -3,3 miljoonan euron realisoitumattomat arvomuutokset.

Henkivakuutusyhtiön vakuutusvelka oli 1 224 (1 217) miljoonaa euroa, josta 822 (802) miljoonaa euroa oli sijoitussidonnaista. Korkotuottoinen vakuutusvelka väheni 403 (415) miljoonaan euroon. Korkotuottoisen vakuutusvelan keskimääräinen diskonttokorko on 3,4 prosenttia. Vakuutusvelkaan sisältyy 16,0 (16,0) miljoonan euron korkovaraus, joka voidaan käyttää tulevan korkovaahteen täyttämiseen.

Segmentin vertailukelpoiset liiketoiminnan kulut kasvoivat 1,6 miljoonaa euroa, kun huomioidaan 0,1 (2,2) miljoonan euron uudelleenjärjestelykulut. Henkivakuutuksen liikekustannussuhde oli hyvällä tasolla, 75,3 (81,0) prosenttia.

Hallinnoidut asiakasvarat olivat 10 881 (9 679) miljoonaa euroa.

(milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	Δ %
Hallinnoidut asiakasvarat	10 881	9 679	12 %
joista Institutionaalisia varoja	5 945	4 590	30 %

Konsernitoiminnot

Konsernitoiminnot koostuvat konsernin treasury-toiminnasta sekä konsernin muista tuki- ja esikuntatoiminnoista. Yksiköt hoitavat konsernin rahoituksen ja likviditeetin hallinnan sekä tukevat muita liiketoimintasegmenttejä myynti-, IT- ja tuotetuen sekä kehityksen avulla. Konsernitoiminnot sisältävät myös riskien ja talouden seurannan ja valvonnan. Konsernin treasury-toiminnan tuotot muodostavat suurimman tuottoerän.

SEGMENTIN LIIKEVOITTO

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %
Liiketoiminnan tuotot	26,0	24,1	8 %
Liiketoiminnan kulut	-10,2	-13,2	23 %
Liikevoitto	15,8	10,7	48 %
Vertailukelpoinen liikevoitto	12,0	9,9	22 %

Likviditeettisalkun kirjattu arvo oli 1 561 (1 799) miljoonaa euroa, mikä vastaa 26 (31) prosenttia antolainaussalkusta. Likviditeettisalkun korkotuotto laski 6,6 (11,8) miljoonaan euroon vallitsevan alhaisen korkotilanteen seurauksena. Haastavasta korkotilanteesta huolimatta korkotuotto on kyetty pitämään positiivisena uudelleensijoitusten avulla.

Kauden korkokate pieneni likviditeettisalkun supistuneiden korkotuottojen ja suljettujen korkosuojien alhaisempien korkotuottojen seurauksena. Aktia Pankki on maaliskuusta 2015 alkaen ollut mukana Euroopan keskuspankin lainaohjelmassa (TLTRO), minkä ansiosta Aktia on voinut tuoda markkinoille edullisia ja kilpailukykyisiä lainoja. Kesäkuussa Euroopan keskuspankki vahvisti Aktian TLTRO-rahoituksen kustannukset. Korkokatteeseen tuloutettiin kauden aikana 3,1 miljoonan euron positiivinen tulosvaikutus.

Vuonna 2012 purettujen korkojohdannaisten tuotot vähenivät 8,7 (11,0) miljoonaan euroon. Tuotot pienenevät vuoden 2019 loppuun asti. Vuonna 2017 suljettujen korkojohdannaisten positiivinen vaikutus oli 14,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 positiivinen vaikutus korkokatteeseen on noin 10,3 miljoonaa euroa ja jäljellä olevat noin 2,4 miljoonaa euroa tuloutetaan vuoden 2019 aikana.

Matalammat rahoituskustannukset, lähinnä seniorirahoituksesta, korvaavat likviditeettisalkun ja suljettujen korkosuojien pienentyneitä tuottoja.

Henkilöstökustannukset olivat matalammat kuin viime vuonna lähinnä viime vuotta pienempien uudelleenjärjestelykustannusten ansiosta.

Juoksevat IT-kustannukset pienenevät ja poistot kasvoivat uuden peruspankin käyttöönoton seurauksena. Liiketoiminnan muut kulut nousivat EU:n määräämän 1,7 miljoonan euron rahoitusvakausrahoitukseen maksettavan maksun vuoksi.

Muut

Muu toiminta ei muodosta raportoivaa liiketoimintasegmenttiä.

Konsernin muu toiminta on koostunut lähinnä Aktian Kiinteistönvälitys Oy:stä. Heinäkuun alussa Aktia pienensi omistustaan Aktia Kiinteistönvälityksessä 19 prosenttiin. Myynnin myötä syntyi 1,1 miljoonan euron voitto. Omistusrakenteen muutos tukee Aktian uuden strategian toteuttamista, eikä sillä ollut merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan. Aktia Pankin ja Kiinteistönvälityksen läheinen yhteistyö jatkuu myös omistusrakenteen muutoksen jälkeen.

Konsernin riskipositiot

Pääoman- ja riskienhallinnan määritelmät ja yleiset periaatteet ovat luettavissa Aktia Pankki Oyj:n vuoden 2017 vuosikertomuksen liitteestä K2, s. 71–84, tai Aktia Pankki Oyj:n Capital and Risk Management Report -raportista (julkaistu englanniksi) konsernin verkkosivuilla www.aktia.com.

Pankkitoiminnan luotonantoon liittyvät riskit

Yli 90 päivää erääntyneet luotot, mukaan lukien saatavat konkurssiyrityksiltä ja perintäsaatavat, kasvoivat 41 (36) miljoonaan euroon eli 0,67 (0,61) prosenttiin luottokannasta. Luottokantaan sisältyvät myös taseen ulkopuoliset takaussitoumukset.

Kotitalouksien yli 90 päivää erääntyneet luotot olivat 0,54 (0,51) prosenttia koko luottokannasta ja 0,69 (0,64) prosenttia kotitalouksien luottokannasta.

Luotot, joiden maksut olivat 3–30 päivää viivästyneitä, vähenivät 13 (74) miljoonaan euroon eli 0,22 (1,26) prosenttiin luottokannasta. Luotot, joiden maksut olivat 31–89 päivää viivästyneitä vähenivät 19 (29) miljoonaan euroon eli 0,32 (0,50) prosenttiin luottokannasta.

HOITAMATTOMAT LUOTOT VIVÄSTYKSEN PITUUDEN (VRK) MUKAAN

(milj. euroa) Vrk	30.9.2018		31.12.2017	
		% kannasta		% kannasta
3 - 30	13	0,22	74	1,26
kotitaloudet	12	0,19	56	0,96
31 - 89	19	0,32	29	0,50
kotitaloudet	15	0,24	26	0,44
90-	41	0,67	36	0,61
kotitaloudet	33	0,54	30	0,51

Luottojen ja muiden sitoumusten arvonalentumiset

Muutos tulevien luottotappioiden varauksessa (ECL) IFRS 9:n mukaisesti aiheutti sen, että luottojen ja muiden sitoumusten arvonalentumiset olivat -0,7 (-0,1) miljoonaa euroa.

Yhteensä luottojen arvonalentumiset olivat 0,01 (0,00) prosenttia koko luotonannosta. Yritysluottojen arvonalentumisten osuus yritysluotonannosta oli -0,01 (-0,45) prosenttia.

Rahoitusvarojen riskijakauma

Pankkikonserni ylläpitää likviditeettisalkkua puskurina sellaisten tilanteiden varalta, joissa varainhankintaa markkinoilta ei jostain syystä voida toteuttaa normaalien ehtojen mukaisesti. Salkun kiinteäkorkoisia sijoituksia käytetään myös vähentämään rakenteellista korkoriskiä.

Henkivakuutustoiminnassa sijoitussalkku on vakuutusteknisen velan katteena, ja se arvostetaan juoksevasti markkina-arvoon.

Korkosijoitusten myötä konserni altistuu vastapuoliriskeille. Suorat korkosijoitukset saavat kansainvälisten luottoluokituslaitosten, kuten Standard & Poor's, Fitch tai Moody's, luottoluokituksen. Luottoluokitukseen vaikuttavat lähinnä vastapuolen kotimaa ja taloudellinen asema, mutta myös instrumenttilajit ja niiden etuoikeus.

Pankkikonsernin likviditeettisalkku ja muut korolliset sijoitukset

Likviditeettisalkun sijoitukset ja muut korolliset sijoitukset vähenivät kauden aikana 244 miljoonaa euroa 1 572 (1 816) miljoonaan euroon.

PANKKIKONSERNIN LIKVIDITEETTISALKUN JA MUIDEN KOROLLISTEN SIJOITUSTEN LUOTTOLUOKITUKSEN JAKAUMA

	30.9.2018	31.12.2017
(milj. euroa)	1 572	1 816
Aaa	55,2 %	53,1 %
Aa1 - Aa3	24,3 %	27,4 %
A1 - A3	3,2 %	5,0 %
Baa1 - Baa3	2,2 %	2,3 %
Ba1 - Ba3	0,3 %	0,0 %
B1 - B3	0,0 %	0,0 %
Caa1 tai heikompi	0,0 %	0,0 %
Kotimaiset kunnat (ei luottoluokitusta)	12,6 %	11,6 %
Ei luottoluokitusta	2,2 %	0,6 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Kauden lopussa joukkovelkakirjalainoja, jotka eivät täyttäneet keskuspankkirahoituksen kriteerejä, oli yhteensä 18 miljoonan euron edestä. Kaksi joukkovelkakirjalainaa ei täyttänyt keskuspankkirahoituksen kriteereitä sen vuoksi, että näiden vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen (covered bonds) kotimaa ei kuulunut niin kutsuttuihin EES- tai G7-maihin. Yksi kotimaisen luottolaitoksen joukkovelkakirjalaina ei täyttänyt keskuspankkirahoituksen kriteerejä siksi, että annilla ei ole luokitusta.

Pankkitoiminnan muut markkinariskit

Pankkitoiminnassa ei käydä osakekauppaa kaupankäyntitarkoituksessa eikä tehdä kiinteistösijoituksia tuottotarkoituksessa.

Kiinteistöomistus oli kauden lopussa 0,0 (0,1) miljoonaa euroa ja toimintaan liittyvät osakesijoitukset 14,2 (9,3) miljoonaa euroa.

Henkivakuutusyhtiön sijoitussalkku

Henkivakuutusyhtiön sijoitussalkun markkina-arvo oli yhteensä 556 (574) miljoonaa euroa. Henkivakuutusyhtiön suorat kiinteistösijoitukset olivat 46 (55) miljoonaa euroa. Pääkaupunkiseudulla ja muissa Etelä-Suomen kasvukeskuksissa sijaitsevat kiinteistöt on pääasiassa vuokrattu pitkin vuokrasopimuksin.

PANKKIKONSERNIN SIOJITUSTEN MAANTIETEELLINEN JAKAUMA SIOJITUSLUOKITTAIN

(milj. euroa)	Valtionobl. ja valt. takaamat		Covered Bonds ¹ (CB)		Rahoituslaitokset pl. CB		Yrityslainat		Osakkeet		Yhteensä	
	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017
Suomi	223	225	68	49	24	82	52	10	-	-	366	366
Norja	-	-	248	257	12	-	-	-	-	-	260	257
Ruotsi	-	-	152	133	56	108	-	-	-	-	208	241
Ranska	65	66	68	79	-	32	-	-	-	-	133	176
Kanada	-	-	78	89	-	-	-	-	-	-	78	89
Tanska	-	-	75	77	-	-	-	-	-	-	75	77
Alankomaat	-	-	34	67	20	49	-	-	-	-	54	116
Saksa	48	48	-	-	-	-	-	-	-	-	48	48
Iso-Britannia	-	-	34	76	-	-	-	-	-	-	34	76
Itävalta	15	15	12	12	-	-	-	-	-	-	27	27
Ylikansalliset	123	181	-	-	-	-	-	-	-	-	123	181
Muut	36	54	128	109	-	-	-	-	-	-	164	162
Yhteensä	510	589	898	948	112	269	52	10	-	-	1 572	1 816

1) kiinteistövakuudelliset joukkovelkakirjalainat

HENKIVAKUUTUSYHTIÖN SIOJITUSTEN MAANTIETEELLINEN JAKAUMA SIOJITUSLUOKITTAIN

(milj. euroa)	Valtionobl. ja valt. takaamat		Covered Bonds ¹ (CB)		Rahoituslaitokset pl. CB		Yrityslainat		Kiinteistöt		Vaihtoehtoiset sijoitukset		Osakkeet		Yhteensä	
	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017	9/2018	2017
Suomi	21	28	-	-	52	35	83	80	74	78	3	2	-	-	233	222
Ranska	38	38	80	80	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	126	126
Alankomaat	4	11	28	29	9	13	2	2	-	-	-	-	-	-	43	55
Iso-Britannia	-	-	33	34	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	34	36
Itävalta	22	23	6	6	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	28	29
Tanska	-	-	18	18	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	19	20
Ruotsi	-	-	6	6	5	7	2	2	-	-	0	0	-	-	13	15
Norja	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Ylikansalliset	7	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	9
Muut	43	54	-	-	0	1	7	9	-	-	1	-	-	-	51	64
Yhteensä	135	162	172	174	70	57	103	101	74	78	3	2	-	-	556	574

1) kiinteistövakuudelliset joukkovelkakirjalainat

Henkivakuutustoiminnan suorien korkosijoitusten luottoluokitusten jakauma (pl. korkorahastot, kiinteistö-, osake- ja vaihtoehdot sijoitukset)

	30.9.2018	31.12.2017
(milj. euroa)	340	373
Aaa	50,4 %	50,0 %
Aa1 - Aa3	33,1 %	32,4 %
A1 - A3	5,2 %	3,3 %
Baa1 - Baa3	2,7 %	3,8 %
Ba1 - Ba3	0,9 %	0,5 %
B1 - B3	0,0 %	0,0 %
Caa1 tai heikompi	0,0 %	0,0 %
Kotimaiset kunnat (ei luottoluokitusta)	0,0 %	1,6 %
Ei luottoluokitusta	7,7 %	8,3 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Käyvän arvon rahastoon kirjattavat arvomuutokset

Arvon alentuminen, jota ei ole kirjattu tulokseen, tai arvon nousu, jota ei ole realisoitu, kirjataan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahasto oli konsernin rahavirtasuojaus huomioon ottaen 18,5 (51,5) miljoonaa euroa laskennallisten verojen jälkeen. Kokonaisuuudessaan -33,0 miljoonan euron muutoksesta -23,9 miljoonaa euroa johtuu IFRS 9:n käyttöönnoton yhteydessä tehdyistä uudelleenluokittelusta.

Rahavirtasuojaus, joka koostuu pankkitoiminnan korkokatteen suojaamistarkoituksessa hankituista puretuista korkojohdannais-sopimuksista, oli 0,0 (-0,1) miljoonaa euroa.

KÄYVÄN ARVON RAHASTO

(milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	Uudelleen luokittelu (IFRS 9)	Δ
Osakkeet ja osuudet				
Pankkitoiminta	-	1,3	-1,3	-
Henkivakuutus-toiminta	-	3,7	-3,7	-
Suorat korko-sijoitukset				
Pankkitoiminta	3,2	7,6	0,0	-4,4
Henkivakuutus-toiminta	15,3	39,0	-18,9	-4,8
Rahavirran suojaus	0,0	-0,1	-	0,1
Käyvän arvon rahasto	18,5	51,5	-23,9	-9,1

Operatiiviset riskit

Kauden aikana ei toteutunut operatiivisia riskejä, jotka olisivat aiheuttaneet olennaista taloudellista vahinkoa.

Lähipiiri

Lähipiiri käsittää määräävässä asemassa olevat osakkeenomistajat ja johtavassa asemassa olevat avainhenkilöt ja näiden perheenjäsenet sekä yritykset, joissa johtavassa asemassa olevalla avainhenkilöllä on määräysvalta. Aktia-konsernin avainhenkilöitä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan varamies sekä muut johtoryhmän jäsenet.

Lähipiiritietoja kuvataan tarkemmin vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa K44 ja M45.

Muita tapahtumia kauden aikana

Aktia Pankki Oyj on 15.1.2018 luovuttanut 39 831 omaa, yhtiön hallussa olevaa A-sarjan osakettaan osakepalkkio-ohjelman ansaintajaksojen 2013–2014, 2014–2015 ja 2015–2016 lykkääntyneiden erien maksamiseksi sekä osakeomistusohjelman maksamiseksi osakepalkkio-ohjelman piiriin kuuluville 24 henkilölle.

Aktia Pankki Oyj on 21.5.2018 luovuttanut 82 835 yhtiön hallussa olevaa osaketta osakepalkkio-ohjelman ansaintajaksojen 2016–2017, 2017–Q12018 osakkeiden maksamiseksi sekä matching-osakkeina yhtiön osakeomistusohjelman 2015–2018 puitteissa. Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita on lisäksi luovutettu hallitusten jäsenten vuosipalkkion maksamiseksi 40-prosenttisesti Aktia-osakkeiden muodossa.

Toukokuussa Aktia rahoitti uudelleen kesäkuussa erääntyneen vakuudellisen joukkovelkakirjan (covered bond). Uuden viisivuotisen 500 miljoonan euron vakuudellisen joukkovelkakirjan kysyntä oli korkea. Markkinat osoittivat suurta luottamusta Aktiaan, sillä anti ylimerkittiin yli 2,5-kertaisesti ja voitiin toteuttaa hyvin edullisin ehdoin ennätysellisen matalalla marginaalilla.

Finanssivalvonta vahvisti 29.6.2018 lisäpääomavaateen eli niin kutsutun järjestelmäriskipuskurin Aktia Pankki Oyj:lle, vaade on 1 prosentti. Päätöksen mukaan vaateen voi täyttää ainoastaan ydinpääomalla, ja se nostaa siten pankin ydinpääomavaatimusta 1.7.2019 alkaen, jolloin vaade astuu voimaan. Aktialla on vahva vakavaraisuus ja se voi täyttää lisäpääomavaateen hyvällä marginaalilla jo nyt. Lisätietoja vakavaraisuudesta löytyy otsikon Vakavaraisuus alta.

Aktia lopetti 6.8.2018 uuden strategiansa mukaisesti yhteistyön Folksam Vahinkovakuutus Oy:n kanssa sekä sen vakuutusten välittämisen. Aktia jatkaa asiakkaiden palvelemista henki-, työkyvyttömyys- ja lainasuojaa-asioissa kuten aiemminkin.

Aktia Pankki Oyj hankki 25 prosenttia Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:stä Samlinkiltä 31.8.2018. Muutos ei vaikuta Aktian toimintaan, ja yhteistyö jatkuu kuten aiemminkin. Kaikki uudet omistajat ovat PP-Laskennan asiakkaita.

Syyskuussa Aktia Pankki laski pankin EMTN-ohjelman puitteita liikkeeseen 200 miljoonaa euroa uusia pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja. Samaan aikaan ostettiin takaisin 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina, jonka alkuperäinen eräpäivä oli lokakuun 2018 lopussa. Uusien joukkovelkakirjalainojen liikkeeseen lasku toteutettiin sen varmistamiseksi, että pankki täyttää tulevat viranomaisvaatimukset.

Tapahtumia kauden päättymisen jälkeen

Aktia Pankki Oyj solmi 2.10.2018 sopimuksen jäljellä olevan 10 prosentin omistuksensa Folksam Vahinkovakuutus Oy:ssä myymisestä Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennialle. Aktia Pankki keskittyy nyt täysillä varainhoitoon ja rahoitusratkaisuihin keskittyvän strategiansa toteuttamiseen, kun taas kilpailukykyisiä vahinko- ja eläkevakuutuksia tarjoavat yhteistyökumppanit. Samalla tehtiin Fennian kanssa aiesopimus, jonka tarkoituksena on selvittää mahdollisuutta vahinkovakuutus tuotteisiin liittyvään yhteistyöhön jatkossa.

Henkilöstö

Syyskuun 2018 lopussa Aktia-konsernin kokopäiväresurssien määrä oli 770 (31.12.2017; 804). Kokopäiväresurssien määrä on laskenut 124 hengellä samaan ajankohtaan verrattuna vuotta aiemmin (30.9.2017; 894). Kauden aikana kokopäiväresurssien lukumäärä keskimäärin oli 807 (1.1.-31.12.2017; 903).

Kannusteohjelma

Aktia Pankki Oyj otti vuodesta 2018 alkaen käyttöön uuden pitkän aikavälin osakesäästöohjelman Aktia-konsernin työntekijöille tukemaan Aktian uuden strategian toteuttamista.

AktiaUna-osakesäästöohjelmassa noin 800:lle Aktian työntekijälle tarjotaan mahdollisuus säästää 2–4 prosenttia palkastaan (johtoryhmä enintään 7 prosenttia) ja hankkia säästösummalla säännöllisesti Aktia-osakkeita 10 prosenttia matalampaan hintaan. Lisäksi osallistujia kannustetaan antamalla heille maksuttomia lisäosakkeita osakesäästöohjelmassa hankituilla osakkeilla noin kahden vuoden kuluttua.

Säästöjen kokonaismäärä ja täten myös säästökauden 2018–2019 perusteella osallistujille maksettavien lisäosakkeiden arvo on yhteensä enintään 1 800 000 euroa ohjelman käyttöönottohetkellä, mikä vastaa 195 000 Aktia osakkeen arvoa. Tämä ohjelma korvaa Aktian henkilöstörahaston.

Yllämainitun AktiaUna-osakesäästöohjelman puitteissa noin 60 avainhenkilölle, mukaan lukien toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet, on tarjottu mahdollisuutta osallistua lisäksi osakesäästöohjelman suoriteperusteiseen osaan. Tämä ohjelman osa korvaa johdon aiemmin osakepalkitsemisohjelman.

Suoritejakson 2018–2019 ansaintakriteerit ovat Aktia-konsernin vertailukelpoinen liikevoitto ja palkkiotuotot netto kyseisen jakson osalta. Suoritejakson 2018–2019 perusteella maksettavan palkkion arvo on yhteensä enintään 2 600 000 euroa ohjelman käyttöönottohetkellä, mikä vastaa 280 000 Aktia osakkeen arvoa.

Kannusteohjelmat esitellään tarkemmin osoitteessa www.aktia.com > Johto ja hallinto > Palkitseminen.

Hallitus ja johtoryhmä

Aktia Pankki Oyj:n hallituksen kokoonpano toimikaudella, joka jatkuu seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun asti:

- Puheenjohtaja Lasse Svens, kauppatieteiden maisteri
- Varapuheenjohtaja Arja Talma, kauppatieteiden maisteri, eMBA
- Christina Dahlblom, kauppatieteiden tohtori
- Stefan Damlin, kauppatieteiden maisteri
- Maria Jerhamre Engström, eMBA
- Johannes Schulman, kauppatieteiden maisteri
- Catharina von Stackelberg-Hammarén, kauppatieteiden maisteri

Aktia Pankki Oyj:n johtoryhmän kokoonpano oli 30.9.2018:

- Juha Hammarén, varatuomari, vt. toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, vastuualue operatiivinen toiminta
- Merja Sergelius, eMBA, varatoimitusjohtaja, vastuualueet henkilöasiakkaat sekä pienet ja keskisuuret yritykset
- Anssi Rantala, VTT, varatoimitusjohtaja, vastuualueet Aktia Varainhoito, Aktia Rahastoyhtiö ja Aktia Henkivakuutus
- Carola Nilsson, KTM, varatoimitusjohtaja, vastuualue private banking
- Irma Gillberg-Hjelt, OTK, johtaja, vastuualue yritysasiakkaat
- Sam Olin, KTK, johtaja, vastuualue premium-asiakkaat
- Outi Henriksson, KTM, CFO, vastuualueet talous, treasury, sijoittajasuhteet ja juridiikka
- Minna Miettinen, ylioppilasmerkonomi, johtaja, vastuualueet digitalisaatio ja markkinointi
- Juha Volotinen, KTM, johtaja, vastuualue Aktian IT ja tietoarkkitehtuuri
- Anu Tuomolin, KTM, johtaja, vastuualue HR

Johtoryhmään kuuluu lisäksi henkilöstön edustaja.

Aktia Pankki Oyj:n hallituksen ja toimitusjohtaja Martin Backmanin sopivat, että Martin Backman jätti toimensa 7.3.2018. Virkaa toimittavana toimitusjohtajana toimi 30.9.2018 asti varatoimitusjohtaja, operatiivisesta toiminnasta vastaava Juha Hammarén. Aktian uusi toimitusjohtaja Mikko Ayub aloitti toimessaan 1.10.2018.

Vuosittain valittava nimitystoimikunta valmistelee vuosittain varsinaiselle yhtiökokoukselle esityksen hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan. Nimitystoimikunta koostuu osakkeiden lukumäärän mukaan laskettuna viiden suurimman osakkeenomistajan edustajista. Nimitystoimikunnan työhön osallistuu myös hallituksen puheenjohtaja. Nimitystoimikunnan kokoukset pidetään 30.8.2019 saakka on:

- asianajaja Nina Wilkman, Stiftelsen Tre Smeder -säätien nimeämänä
- toimitusjohtaja Carl Pettersson, Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritaksen nimeämänä
- toimitusjohtaja Dag Wallgren, Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.:n nimeämänä
- OKT, KTM Johan Hammarén, Oy Hammarén & Co Ab:n nimeämänä
- kauppaneuvos Peter Boström, Åbo Akademin säätien nimeämänä
- Aktia Pankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Lasse Svens

Aktia Pankki Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen 2018 päätökset

Aktia Pankki Oyj:n varsinainen yhtiökokous 10.4.2018 vahvisti emoyhtiön ja konsernin tilinpäätökset sekä myönsi vastuuvapauden aiemmille hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille ja tämän varamiehelle.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 1.1.–31.12.2017 jaetaan osinkona 0,57 euroa osakkeelta eli yhteensä noin 37,8 miljoonaa euroa.

Yhtiökokous vahvisti tilintarkastajien lukumääräksi yksi ja valitsi uudelleen yhtiön tilintarkastajaksi KPMG Oy Ab:n vastaavana tilintarkastajana Marcus Tötterman.

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen yhtiön kahden osakelajin, A- ja R-osakelajin, yhdistämisestä osakepääomaa nostamatta siten, että yhtiöllä on osakelajien yhdistämisen jälkeen vain yksi osakelaji, joka on julkisen kaupankäynnin kohteena ja jonka jokainen osake antaa yhden (1) äänen ja muutenkin samat oikeudet. Yhtiökokous hyväksyi lisäksi yhdistämiseen liittyvän yhtiöjärjestyksen 3 §:n muutoksen ja suunnatun vastikkeettoman enintään 2 384 650 uuden osakkeen liikkeeseen laskun R-osakkei-

den omistajille osakkeenomistajien etuoikeusjärjestyksestä poiketen siten, että R-osakkeiden omistajat saavat vastikkeettomasti 3 (kolme) uutta osaketta jokaista 25:n (kahdenkymmenenviiden) samalla arvo-osuustilillä säilytettävää R-osakkeen erää vastaan.

A- ja R-osakelajien yhdistämisen johdosta kauppakisteriin on 12.4.2018 kirjattu yhteensä 2 383 851 uutta osaketta, jotka laskettiin liikkeeseen suunnatussa vastikkeettomassa osakeannissa R-osakkeiden omistajille. Osakelajien yhdistäminen ja niihin liittyvä yhtiöjärjestyksen muutos rekisteröitiin samalla kauppakisteriin.

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen osakeantivaltuutuksesta, valtuutuksesta ostaa omia osakkeita käytettäväksi yhtiön osakepalkkio-ohjelmaan ja/tai yhtiön hallintoelinten jäsenten palkkioiden maksuun sekä valtuutuksesta myydä omia osakkeita.

Edellä mainitut ehdotukset on julkaistu kokonaisuudessaan yhtiökokouskutsutekstissä osoitteessa www.aktia.com kohdassa Tietoa Aktiasta > Johto ja hallinto > Yhtiökokous > Yhtiökokous 2018.

Osakepääoma ja omistajat

Aktia Pankki Oyj:n osakepääoma on 163 miljoonaa euroa. Syyskuun 2018 lopussa osakepääoma oli jaettu 68 962 662 Aktia-osakkeeseen. Rekisteröityjen omistajien kokonaislukumäärä oli 38 309 (30.9.2017: 42 236). Osakkeista 6,8 (0,1) prosenttia oli ulkomaisessa omistuksessa. Rekisteröimättömiä osakkeita oli 765 811 (767 202) eli 1,1 (1,2) prosenttia kokosumasta.

Konsernin omien osakkeiden omistus 30.9.2018 oli 121 432 (59 098) Aktia-osaketta.

Osakkeet

Aktia Pankki Oyj:n pörssi-arvo kauden viimeisen kauppapäivän lopussa 28.9.2018 oli 632 (651) miljoonaa euroa. Aktia-osakkeen päätöskurssi 28.9.2018 oli 9,16 (9,27) euroa. Korkeimmillaan Aktia-osakkeella käytiin kauppaa 9,29 (10,95) eurolla ja alimmillaan 8,11 (8,76) eurolla.

Aktia-osakkeen keskimääräinen päivittäinen vaihto tammi-syyskuussa 2018 oli 551 257 (390 544) euroa tai 63 034 (41 166) osaketta. Aktia-osakkeella tehtiin keskimäärin 277 (249) kauppaa päivässä.

R- ja A-osakkeen yhdistämisen jälkeen Aktia Pankki Oyj:llä on vain yksi osakelaji, joka on julkisen kaupankäynnin kohteena ja jonka jokainen osake antaa yhden (1) äänen ja muutenkin samat oikeudet. Yhdistäminen rekisteröitiin 12.4.2018. Kauppa yhtiön ainoalla osakelajilla ja uusilla osakkeilla aloitettiin 13.4.2018 (ISIN-tunnus FI4000058870, kaupankäyntitunnus AKTIA).

Näkymät ja riskit

Vuoden 2018 näkymät (ennallaan)

Alhaisena jatkuva korkotilanne sekä vähentyneet tuotot aiemmin puretuista korkosuojauksista (2012) tulevat vaikuttamaan negatiivisesti korkokatteeseen vuonna 2018.

Palkkiotuottojen odotetaan kasvavan vuonna 2018. Lisäksi vuonna 2017 toteutetuilla kustannussäästöillä odotetaan olevan suurempi myönteinen vaikutus kannattavuuteen, kuin aiemmin arvioitiin.

Luottojen arvonalentumisten odotetaan pysyvän matalalla tasolla vuonna 2018.

Vuoden 2018 vertailukelpoisen liikevoiton odotetaan olevan jonkin verran korkeampi kuin vuoden 2017 vertailukelpoisen liikevoitto.

Riskit

Aktian tulokseen vaikuttavat useat tekijät, joista tärkeimmät ovat yleinen taloustilanne, osake-, korko- ja valuuttakurssien vaihtelu sekä kilpailutilanne. Niissä tapahtuvat muutokset voivat vaikuttaa pankki-, vakuutus- ja omaisuudenhoitopalvelujen kysyntään.

Korkotason muutoksia, tuottojen kehitystä ja luottomarginaaleja on vaikea ennustaa, ja ne voivat vaikuttaa Aktian korkomarginaaliin ja sitä myötä kannattavuuteen. Aktia harjoittaa tehokasta korkoriskienhallintaa.

Mahdolliset tulevat arvonalentumiset Aktian luottosalkussa voivat aiheutua monista tekijöistä, joista keskeisimpiä ovat talouden yleinen tila, korkotaso, työttömyys sekä asuntohintojen kehitys.

Raha- ja velkamarkkinoiden tehokas toiminta on oleellista Aktian jälleen rahoitukselle. Muiden pankkien tavoin Aktia tarvitsee kotitalouksien talletuksia kattaakseen osan likviditeettitarpeestaan.

Aktian rahoitus- ja muiden varojen markkina-arvo voi muuttua mm. sijoittajien korkeampien tuottovaatimusten seurauksena.

Lisääntynyt pankki- ja vakuutustoiminnan sääntely on tiukentanut pankkiin kohdistuvia pääoma- ja likviditeettivaateita. Uusi sääntely on myös kiristänyt kilpailua talletuksista, kasvattanut pitkäaikaisen rahoituksen vaatimuksia ja nostanut kiinteitä kustannuksia.

Taloudelliset tavoitteet vuoteen 2022

Hallituksen lokakuussa 2017 vahvistamat taloudelliset tavoitteet ovat:

- Vertailukelpoisen liikevoiton kasvattaminen noin 80 miljoonaan euroon (2017; 59,9 miljoonaa euroa)
- Vertailukelpoisen kulu/tuotto-suhteen parantaminen 0,61:een (2017; 0,71)
- Oman pääoman tuoton (ROE) parantaminen 9,7 prosenttiin (vertailukelpoinen ROE 2017; 7,9 prosenttia)
- Ydinpääoman suhteen (CET 1) pitäminen 1,5–3 prosenttiyksikköä viranomaisvaateen yläpuolella (2017; 7,7 prosenttiyksikköä vähimmäisvaateen 10,3 % yläpuolella)

Tunnusluvut

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	3Q2018	2Q2018	1Q2018	4Q2017	3Q2017
Osakekohtainen tulos (EPS), euroa ³	0,72	0,45	59 %	0,29	0,21	0,22	0,12	0,09
Laaja osakekohtainen tulos, euroa ³	0,59	0,29	105 %	0,21	0,20	0,17	0,09	0,08
Oma pääoma / osake (NAV), euroa * ^{1,3}	8,48	8,61	-2 %	8,48	8,26	8,61	8,70	8,61
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin (pl. omat osakkeet), milj.kpl ^{2,3}	68,8	68,9	0 %	68,8	68,8	68,8	68,9	68,9
Osakkeiden määrä kauden lopussa (pl. omat osakkeet), milj. kpl ^{1,3}	68,8	68,9	0 %	68,8	68,8	68,8	68,7	68,9
Oman pääoman tuotto (ROE), % *	11,2	6,9	63 %	13,7	10,1	10,2	5,5	4,4
Koko pääoman tuotto (ROA), % *	0,70	0,44	59 %	0,84	0,63	0,64	0,34	0,27
Kulu/tuotto-suhde *	0,64	0,75	-15 %	0,57	0,69	0,65	0,80	0,83
Ydinpääoman suhde, CET1 (pankkikonserni), % ¹	16,6	17,3	-4 %	16,6	16,3	16,4	18,0	17,3
Ensisijaisten omien varojen suhde (pankkikonserni), % ¹	16,6	17,3	-4 %	16,6	16,3	16,4	18,0	17,3
Vakavaraisuusaste (pankkikonserni), % ¹	20,1	22,9	-12 %	20,1	20,1	20,8	23,4	22,9
Rsikipainotetut sitoumukset (pankkikonserni) ¹	2 262,0	2 205,6	3 %	2 262,0	2 318,0	2 271,6	2 080,2	2 205,6
Vakavaraisuusaste (rahoitus- ja vakuutusryhmittymä), % ¹	157,0	158,1	-1 %	157,0	152,9	151,7	164,5	158,1
Omavaraisuusaste, % * ¹	6,2	6,2	-1 %	6,2	6,0	6,3	6,3	6,2
Konsernivarat * ¹	2 265,0	2 590,6	-13 %	2 265,0	2 350,0	2 413,1	2 601,9	2 590,6
Asiakasvarat * ¹	10 881,3	9 446,0	15 %	10 881,3	10 671,7	10 130,6	9 679,3	9 446,0
Ottolainaus yleisölle ¹	4 024,8	4 133,8	-3 %	4 024,8	4 099,9	3 932,7	4 118,5	4 133,8
Antolainaus yleisölle ¹	6 028,8	5 826,0	3 %	6 028,8	5 957,7	5 893,1	5 838,8	5 826,0
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta *	86,4	92,6	-7 %	19,8	34,3	32,3	33,3	26,1
Liikkekustannussuhde - % (henkivakuutusyhtiö) * ²	75,3	81,0	-7 %	75,3	76,8	77,8	78,9	81,0
Vakavaraisuusaste (henkivakuutusyhtiö), %	216,1	202,1	7 %	216,1	204,7	193,8	199,2	202,1
Oma varallisuus (henkivakuutusyhtiö)	177,2	160,7	10 %	177,2	170,7	167,0	169,5	160,7
Sijoitukset käyvin arvoin * ¹	1 314,8	1 327,8	-1 %	1 314,8	1 326,7	1 304,1	1 342,8	1 327,8
Vakuutusvelka, riskivakuutukset ja korkotuottoiset vakuutukset ¹	402,5	421,7	-5 %	402,5	407,5	413,1	415,0	421,7
Vakuutusvelka, sijoitussidonnaiset vakuutukset ¹	821,9	783,7	5 %	821,9	815,4	792,3	802,3	783,7
Konsernin henkilöstön määrä (kokopäiväresurssit), keskimäärin	807	919	-12 %	810	831	793	859	925
Konsernin henkilöstön määrä (kokopäiväresurssit), kauden lopussa ¹	770	894	-14 %	770	868	796	804	894
Vaihtoehtoiset tunnusluvut ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä:								
Vertailukelpoinen kulu/tuotto-suhde *	0,65	0,69	-6 %	0,63	0,68	0,65	0,78	0,69
Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos (EPS), euroa * ³	0,66	0,56	16 %	0,27	0,22	0,22	0,12	0,18
Vertailukelpoinen osakekohtainen oman pääoman tuotto, (ROE) * ³	10,1	8,6	18 %	12,9	10,2	10,3	5,5	8,5

* Aktia on määritellyt konsernin taloudellisissa raporteissa käytettävät vaihtoehtoiset tunnusluvut Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) asettamien vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien suuntaviivojen mukaan. Vaihtoehtoiset tunnusluvut (Alternative Performance Measures, APM) ovat tunnuslukuja, joita ei ole määritelty IFRS-säännöksissä, vakavaraisuussäännöksissä (CRD/CRR) tai Solvenssi II-säännöksissä (SII). Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei näin ollen pidä nähdä IFRS:n mukaisia tunnuslukuja korvaavina lukuina. Vaihtoehtoiset tunnusluvut helpottavat kausien vertailua ja tuovat tulosraporttien käyttäjille lisää käyttökelpoista tietoa. Vuoden 2017 toisesta vuosineljänneksestä lähtien Aktia raportoi uusia vaihtoehtoisia tunnuslukuja, joista konsernin vertailua vaikeuttavat erät on jätetty pois. Tuloksen vertailua vaikeuttavat erät eivät liity juoksevaan toimintaan, ja niitä ovat uudelleenjärjestelyihin, toimintojen myyntiin ja juoksevasta toiminnasta poikkeaviin varojen arvonalentumisiin liittyvät tulot ja menot. Vertailua vaikeuttavat erät esitellään konsernin tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa olevassa taulukossa sivuilla 20 ja 21.

1) Kauden lopussa

2) Kumulatiivinen kauden alusta

3) Laskettu uudestaan osakkeiden lukumäärän perusteella sarjan A ja R yhdistäminen jälkeen

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet ovat luettavissa Aktia Pankki Oyj:n vuosikertomuksesta 2017, s. 59.

Konsernin tuloslaskelma

(milj. euroa)	Liite	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	2017
Korkokate	4	65,2	67,8	-4 %	89,6
Osinkotuotot		0,1	0,3	-65 %	0,3
Palkkiotuotot		82,4	75,9	9 %	102,5
Palkkiokulut		-9,4	-8,2	-15 %	-11,1
Palkkiotuotot netto		73,0	67,7	8 %	91,4
Henkivakuutusnetto	5	16,3	19,2	-15 %	26,6
Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot	6	6,0	1,5	315 %	0,8
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		0,0	-	-	-
Liiketoiminnan muut tuotot		1,9	1,1	64 %	1,5
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		162,4	157,6	3 %	210,3
Henkilöstökulut		-48,6	-61,1	-21 %	-79,1
IT-kulut		-18,1	-22,4	-19 %	-30,5
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-9,4	-6,5	44 %	-9,5
Liiketoiminnan muut kulut		-27,6	-28,6	-4 %	-41,7
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-103,6	-118,7	-13 %	-160,7
Arvon alentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-	-0,5	-	-0,5
Arvon alentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	8	-0,7	-0,1	440 %	-0,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		1,4	0,6	140 %	0,6
Liikevoitto		59,5	38,9	53 %	49,1
Verot		-10,0	-7,7	29 %	-9,8
Kauden voitto		49,6	31,1	59 %	39,3
Josta:					
Aktia Pankki Oyj:n osakkeenomistajille		49,6	31,1	59 %	39,3
Yhteensä		49,6	31,1	59 %	39,3
Osakekohtainen tulos (EPS), euroa ¹		0,72	0,45	59 %	0,57
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EPS), euroa ¹		0,72	0,45	59 %	0,57
Liikevoitto ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä:					
Liikevoitto		59,5	38,9	53 %	49,1
Liiketoiminnan tuotot:					
Osingot Suomen Luotto-osuuskunnalta		-	-1,3	-	-1,3
Arvon alentuminen Folksam Vahinkovakuutuksen osakkeista		-	-	-	1,0
Folksam Vahinkovakuutuksen omistuksen realisoitumaton arvomuutos		-4,0	-	-	-
Aktia Kiinteistönvälityksen myynnistä saatu voitto		-1,1	-	-	-
Liiketoiminnan kulut:					
Uudelleenjärjestelykulut		0,7	11,0	-94 %	11,1
Vertailukelpoinen liikevoitto		55,2	48,5	14 %	59,9

1) Laskettu uudestaan osakkeiden lukumäärän perusteella sarjan A ja R yhdistäminen jälkeen

Konsernin laaja tuloslaskelma

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	2017
Kauden voitto	49,6	31,1	59 %	39,3
Muut laajan tuloslaskelman erät verojen jälkeen:				
Rahoitusvarojen muutos käypään arvoon	-8,7	-10,2	15 %	-12,8
Kassavirtasuojauksen muutos käypään arvoon	0,1	0,1	-4 %	0,1
Rahoitusvarojen kirjaus tuloslaskelmaan	-0,5	-0,9	40 %	-3,0
Laaja tulos eristä, jotka voidaan siirtää tuloslaskelmaan	-9,1	-11,1	18 %	-15,8
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-0,3	-	2,1
Laaja tulos eristä, joita ei voida siirtää tuloslaskelmaan	-	-0,3	-	2,1
Kauden laajan tuloslaskelman tulo	40,5	19,8	105 %	25,7
Laajan tuloslaskelman tulos josta:				
Aktia Pankki Oyj:n osakkeenomistajien osuus	40,5	19,8	105 %	25,7
Yhteensä	40,5	19,8	105 %	25,7
Laaja osakekohtainen tulos, euroa ¹	0,59	0,29	105 %	0,37
Laimennusvaikutuksella oikaistu laaja osakekohtainen tulos, euroa ¹	0,59	0,29	105 %	0,37
Laajan tuloslaskelman tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä:				
Laajan tuloslaskelman tulos	40,5	19,8	105 %	25,7
Liiketoiminnan tuotot:				
Osingot Suomen Luotto-osuuskunnalta	-	-1,0	-	-1,0
Arvon alentuminen Folksam Vahinkovakuutuksen osakkeista	-	-	-	1,0
Folksam Vahinkovakuutuksen omistuksen realisoitumaton arvomuutos	-4,0	-	-	-
Aktia Kiinteistönvälityksen myynnistä saatu voitto	-1,1	-	-	-
Liiketoiminnan kulut:				
Uudelleenjärjestelykulut	0,5	8,8	-94 %	8,9
Vertailukelpoinen laajan tuloslaskelman tulos	35,9	27,5	31 %	34,5

1) Laskettu uudestaan osakkeiden lukumäärän perusteella sarjan A ja R yhdistäminen jälkeen

Konsernin tase

(milj. euroa)	Not	30.9.2018	31.12.2017	Δ %	30.9.2017
Varat					
Korolliset arvopaperit		7,3	-	-	-
Osakkeet ja osuudet ¹		145,5	-	-	-
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät sijoitukset		822,9	802,6	3 %	784,2
Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	9	975,6	802,6	22 %	784,2
Korolliset arvopaperit ²	7	1 558,6	1 797,2	-13 %	1 892,0
Osakkeet ja osuudet ¹		-	128,2	-	124,0
Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	9	1 558,6	1 925,4	-19 %	2 016,0
Korolliset arvopaperit ³	8,9	308,1	367,8	-16 %	404,2
Saamiset Suomen Pankilta ja luottolaitoksilta	8,9	28,9	49,9	-42 %	55,0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	8,9	6 028,8	5 838,8	3 %	5 826,0
Käteiset varat	9	217,6	282,5	-23 %	140,4
Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat rahoitusvarat		6 583,4	6 538,9	1 %	6 425,6
Johdannaissopimukset	7,9	62,0	84,0	-26 %	94,6
Sijoitukset, osakkuusyritykset ja joint ventures		0,2	0,0	-	0,0
Aineettomat hyödykkeet		68,0	71,1	-4 %	71,0
Sijoituskiinteistöt		46,8	55,2	-15 %	49,4
Aineelliset hyödykkeet pl. sijoituskiinteistöt		3,3	4,8	-31 %	5,3
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet		118,3	131,1	-10 %	125,8
Muut varat		62,5	63,3	-1 %	62,8
Tuloverosaamiset		0,5	0,5	0 %	0,5
Laskennalliset verosaamiset		2,6	4,2	-39 %	5,4
Versaamiset		3,0	4,6	-35 %	5,9
Varat yhteensä		9 363,5	9 550,0	-2 %	9 514,9
Velat					
Velat keskuspankeille		400,0	400,0	0 %	400,0
Velat luottolaitoksille		247,0	294,4	-16 %	242,8
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		4 024,8	4 118,5	-2 %	4 133,8
Talletukset	9	4 671,8	4 813,0	-3 %	4 776,6
Johdannaissopimukset	7,9	27,0	33,6	-20 %	37,1
Liikkeeseen lasketut velkakirjat		2 480,7	2 450,7	1 %	2 454,1
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		207,8	235,2	-12 %	238,1
Muut velat luottolaitoksille		53,9	60,0	-10 %	68,4
Muut rahoitusvelat	9	2 742,5	2 746,0	0 %	2 760,6
Vakuutusvelka, riskivakuutukset ja korkotuottoiset vakuutukset		402,5	415,0	-3 %	421,7
Vakuutusvelka, sijoitussidonnaiset vakuutukset		821,9	802,3	2 %	783,7
Vakuutusvelka		1 224,5	1 217,3	1 %	1 205,4
Muut velat		60,2	83,3	-28 %	82,3
Tuloverovelat		2,7	1,8	47 %	1,5
Laskennalliset verovelat		51,3	57,1	-10 %	57,8
Verovelat		53,9	58,9	-8 %	59,3
Velat yhteensä		8 780,0	8 952,0	-2 %	8 921,3
Oma pääoma					
Sidottu oma pääoma		181,5	214,5	-15 %	219,2
Vapaa oma pääoma		402,0	383,5	5 %	374,4
Oma pääoma yhteensä		583,5	598,0	-2 %	593,6
Velat ja oma pääoma yhteensä		9 363,5	9 550,0	-2 %	9 514,9

1) Vuonna 2017 osakkeet ja osuudet ovat kuuluneet IAS 39:n mukaan luokkaan Myytävissä olevat rahoitusvarat ja ne on arvostettu käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta. 1.1.2018 alkaen osakkeet ja osuudet kuuluvat luokkaan Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat.

2) Vuonna 2017 nämä korolliset arvopaperit vastaavat IAS 39:n mukaan luokkaa Myytävissä olevat rahoitusvarat.

3) Vuonna 2017 nämä korolliset arvopaperit vastaavat IAS 39:n mukaan luokkaa Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat.

Konsernin oman pääoman muutos

(milj. euroa)	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Osakepe- rusteisten korvausten rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Voittovarat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	163,0	67,3	2,0	108,3	272,6	613,1
Omien osakkeiden hankinta					-1,7	-1,7
Omien osakkeiden myynti				0,1	1,2	1,3
Osingonjako					-39,9	-39,9
Tilikauden voitto					39,3	39,3
Rahoitusvarat		-15,8				-15,8
Kassavirran suojaus		0,1				0,1
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt					2,1	2,1
Tilikauden laajan tuloslaskelman tulos		-15,8			41,4	25,7
Muu muutos omassa pääomassa			-0,5			-0,5
Oma pääoma 31.12.2017	163,0	51,5	1,5	108,4	273,6	598,0
Oma pääoma 1.1.2018	163,0	51,5	1,5	108,4	273,6	598,0
IFRS 9:iin siirtyminen		-23,9			5,9	-18,0
Omien osakkeiden myynti				0,0	1,1	1,1
Osingonjako					-37,8	-37,8
Kauden voitto					49,6	49,6
Rahoitusvarat		-9,2				-9,2
Kassavirran suojaus		0,1				0,1
Kauden laajan tuloslaskelman tulos		-9,1			49,6	40,5
Muu muutos omassa pääomassa			-0,2			-0,2
Oma pääoma 30.9.2018	163,0	18,5	1,3	108,4	292,4	583,5
Oma pääoma 1.1.2017	163,0	67,3	2,0	108,3	272,6	613,1
Omien osakkeiden myynti				0,1	1,2	1,3
Osingonjako					-39,9	-39,9
Kauden voitto					31,1	31,1
Rahoitusvarat		-11,1				-11,1
Kassavirran suojaus		0,1				0,1
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt					-0,3	-0,3
Kauden laajan tuloslaskelman tulos		-11,1			30,8	19,8
Muu muutos omassa pääomassa			-0,7			-0,7
Oma pääoma 30.9.2017	163,0	56,2	1,3	108,4	264,7	593,6

Konsernin rahavirtalaskelma

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	2017
Liiketoiminnan rahavirta				
Liikevoitto	59,5	38,9	53 %	49,1
Oikaisut eriin joilla ei ole rahavirtavaikutusta	2,4	-3,2	-	0,9
Maksetut tuloverot	-5,6	-4,0	-41 %	-4,9
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutosta	56,3	31,7	78 %	45,1
Liiketoiminnan saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	39,7	-315,4	-	-226,2
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-115,4	115,7	-	164,8
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-19,4	-168,0	88 %	-16,3
Investointien rahavirta				
Hankinnat, tytäryhtiöt ja joint ventures	-0,2	-	-	-3,6
Tytäryhtiöiden ja osakkuusyritysten myynti	1,0	10,4	-91 %	10,4
Investoinnit sijoituskiinteistöihin	-3,5	-0,8	-318 %	-2,8
Sijoituskiinteistöjen myynnit	8,5	-	-	-
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4,8	-12,0	60 %	-14,6
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	3,6	0,0	-	0,0
Investointien rahavirta yhteensä	4,6	-2,4	-	-10,6
Rahoituksen rahavirta				
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-27,4	-5,5	-396 %	-8,4
Osinko/emissio määräysvallattomille omistajille	-1,7	-1,1	-59 %	-1,1
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-1,7
Omien osakkeiden myynti	1,1	1,3	-15 %	1,3
Maksetut osingot	-37,8	-39,9	5 %	-39,9
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-65,8	-45,2	-46 %	-49,8
Rahavarojen nettomuutos	-80,6	-215,6	63 %	-76,7
Rahavarat vuoden alussa	320,1	396,8	-19 %	396,8
Rahavarat kauden lopussa	239,5	181,1	32 %	320,1
Rahoituslaskelmassa esiintyvät rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:				
Kassa	4,0	5,4	-27 %	4,8
Suomen Pankin sekkitili	213,6	135,0	58 %	277,7
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	21,9	40,7	-46 %	37,6
Yhteensä	239,5	181,1	32 %	320,1
Oikaisut eriin joilla ei ole rahavirtavaikutusta:				
Arvon alentumiset korollisista arvopapereista	-0,2	1,0	-	2,5
Realisoitumattomat arvonmuutokset rahoitusvaroista, jotka arvostetaan käypään arvoon tuloksen kautta	-1,3	-	-	-
Arvon alentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	0,7	0,1	440 %	0,6
Käyvän arvon muutokset	3,6	3,0	21 %	4,9
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	10,4	7,0	48 %	10,0
Myyntivoitot ja -tappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-1,5	-0,8	-85 %	-0,8
Purettu käyvän arvon suojaus	-8,7	-11,0	21 %	-14,4
Varausten muutos	-	-1,4	-	-1,4
Sijoituskiinteistöjen käyvän arvon muutos	-1,1	-0,4	-179 %	-0,6
Osakeperusteisten maksujen muutos	-1,0	-1,8	44 %	-1,3
Muut oikaisut	1,5	1,1	42 %	1,4
Yhteensä	2,4	-3,2	-	0,9

Konsernin kehitys neljännesvuosittain

(milj. euroa)							
Tuloslaskelma	3Q2018	2Q2018	1Q2018	4Q2017	3Q2017	1-9/2018	1-9/2017
Korkokate	21,0	23,5	20,7	21,8	21,5	65,2	67,8
Osingot	0,0	0,1	0,0	-	0,0	0,1	0,3
Palkkiotuotot netto	22,9	26,2	23,8	23,7	22,0	73,0	67,7
Henkivakuutusnetto	5,5	5,0	5,8	7,4	6,4	16,3	19,2
Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot	4,6	0,7	0,6	-0,6	0,1	6,0	1,5
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	0,0	-	-	-	-	-	-
Liiketoiminnan muut tuotot	1,3	0,3	0,2	0,4	0,2	1,9	1,1
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	55,4	55,8	51,2	52,7	50,3	162,4	157,6
Henkilöstökulut	-14,3	-17,8	-16,5	-17,9	-22,1	-48,6	-61,1
IT-kulut	-6,1	-6,3	-5,6	-8,0	-6,7	-18,1	-22,4
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-3,1	-3,2	-3,1	-3,0	-3,1	-9,4	-6,5
Liiketoiminnan muut kulut	-8,4	-11,0	-8,2	-13,0	-9,8	-27,6	-28,6
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-31,8	-38,3	-33,5	-42,0	-41,7	-103,6	-118,7
Arvon alentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-	-	-	0,0	-0,5	-	-0,5
Arvon alentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	-0,8	0,7	-0,6	-0,4	0,0	-0,7	-0,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,9	-	0,5	-	-	1,4	0,6
Liiketulos	23,7	18,2	17,7	10,3	8,0	59,5	38,9
Verot	-3,9	-3,5	-2,6	-2,1	-1,5	-10,0	-7,7
Kauden voitto	19,8	14,7	15,1	8,2	6,5	49,6	31,1
Josta:							
Aktia Pankki Oyj:n osakkeenomistajien osuus	19,8	14,7	15,1	8,2	6,5	49,6	31,1
Yhteensä	19,8	14,7	15,1	8,2	6,5	49,6	31,1
Osakekohtainen tulos (EPS), euroa ¹	0,29	0,21	0,22	0,12	0,09	0,72	0,45
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EPS), euroa ¹	0,29	0,21	0,22	0,12	0,09	0,72	0,45

Liikevoitto ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä:	3Q2018	2Q2018	1Q2018	4Q2017	3Q2017	1-9/2018	1-9/2017
Liikevoitto	23,7	18,2	17,7	10,3	8,0	59,5	38,9
Liiketoiminnan tuotot:							
Osingot Suomen Luotto-osuuskunnalta	-	-	-	-	-0,2	-	-1,3
Arvon alentuminen Folksam Vahinkovakuutuksen osakkeista	-	-	-	1,0	-	-	-
Folksam Vahinkovakuutuksen omistuksen realisoitumaton arvonmuutos	-4,0	-	-	-	-	-4,0	-
Aktia Kiinteistöväilytyksen myynnistä saatu voitto	-1,1	-	-	-	-	-1,1	-
Liiketoiminnan kulut:							
Uudelleenjärjestelykulut	-	0,3	0,4	0,2	7,8	0,7	11,0
Vertailukelpoinen liiketulos	18,6	18,5	18,0	11,4	15,7	55,2	48,5

1) Laskettu uudestaan osakkeiden lukumäärän perusteella sarjan A ja R yhdistäminen jälkeen

(milj. euroa)							
Laaja tuloslaskelma	3Q2018	2Q2018	1Q2018	4Q2017	3Q2017	1-9/2018	1-9/2017
Kauden voitto	19,8	14,7	15,1	8,2	6,5	49,6	31,1
Muut laajan tuloslaskelman erät verojen jälkeen:							
Rahoitusvarojen muutos käypään arvoon	-4,8	-0,8	-3,1	-2,6	-0,9	-8,7	-10,2
Kassavirtasuojausten muutos käypään arvoon	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Rahoitusvarojen kirjaus tuloslaskelmaan	-0,3	-0,2	0,0	-2,1	-0,2	-0,5	-0,9
Laaja tulos eristä, jotka voidaan siirtää tuloslaskelmaan	-5,0	-1,0	-3,1	-4,7	-1,1	-9,1	-11,1
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-	-	-	2,4	-	-	-0,3
Laaja tulos eristä, joita ei voida siirtää tuloslaskelmaan	-	-	-	2,4	-	-	-0,3
Kauden laajan tuloslaskelman tulos	14,7	13,8	12,0	5,9	5,4	40,5	19,8
Laajan tuloslaskelman tulos josta:							
Aktia Pankki Oyj:n osakkeenomistajien osuus	14,7	13,8	12,0	5,9	5,4	40,5	19,8
Yhteensä	14,7	13,8	12,0	5,9	5,4	40,5	19,8
Laaja osakekohtainen tulos, euroa ¹	0,21	0,20	0,17	0,09	0,08	0,59	0,29
Laimennusvaikutuksella oikaistu laaja osakekohtainen tulos, euroa ¹	0,21	0,20	0,17	0,09	0,08	0,59	0,29
Laajan tuloslaskelman tulos ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä:							
3Q2018	2Q2018	1Q2018	4Q2017	3Q2017	1-9/2018	1-9/2017	
Laajan tuloslaskelman tulos	14,7	13,8	12,0	5,9	5,4	40,5	19,8
Liiketoiminnan tuotot:							
Osingot Suomen Luotto-osuuskunnalta	-	-	-	-	-0,1	-	-1,0
Arvon alentuminen Folksam Vahinkovakuutuksen osakkeista	-	-	-	1,0	-	-	-
Folksam Vahinkovakuutuksen omistuksen realisoitumaton arvomuutos	-4,0	-	-	-	-	-4,0	-
Aktia Kiinteistöväilytyksen myynnistä saatu voitto	-1,1	-	-	-	-	-1,1	-
Liiketoiminnan kulut:							
Uudelleenjärjestelykulut	-	0,3	0,3	0,2	6,3	0,5	8,8
Vertailukelpoinen laajan tuloslaskelman tulos	9,7	14,0	12,3	7,0	11,5	35,9	27,5

1) Laskettu uudestaan osakkeiden lukumäärän perusteella sarjan A ja R yhdistäminen jälkeen

Osavuositarkastuksen liitteet

Liite 1. Osavuositarkastuksen laatimisperusta ja olennaiset tilinpäätösperiaatteet

Osavuositarkastuksen laatimisperusteet

Aktia Pankki Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-kirjanpitostandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti siten kuin EU on standardit hyväksynyt.

Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2018 on laadittu IAS 34 Osavuositarkastus-standardin mukaisesti. Puolivuosikatsaus ei sisällä kaikkea tietoa ja kaikkia liitteitä, joita tilinpäätökseltä vaaditaan, minkä vuoksi katsaukseen tulee tutustua yhdessä Aktia-konsernin vuositilinpäätöksen 31.12.2017 kanssa. Taulukoiden luvut esitetään miljoonina euroina yhdellä desimaalilla. Luvut on pyöristetty, joten yksittäisten euromäärien summat voivat poiketa esitetystä loppusummasta.

Hallitus hyväksyi osavuositarkastuksen ajalta 1.1.–30.9.2018 kokouksessaan 31.10.2018.

Aktia Pankki Oyj:n tilinpäätös ja osavuositarkastukset ovat luettavissa Aktian verkkosivuilla osoitteessa www.aktia.com.

Olennaiset tilinpäätösperiaatteet

Osavuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu vuositilinpäätökseen 31.12.2017 sovellettuja tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Aktia on muuttanut liiketoimintasegmenttien jakoa 1.1.2018 alkaen osana aiemmin julkaistua uutta strategiaa. Aktian raportoivat liiketoimintasegmentit ovat 1.1.2018 Personal & Corporate Banking, Omaisuudenhoito ja Konsernitoiminnot. Muu toiminta raportoidaan erikseen, mutta se ei muodosta raportoivaa liiketoimintasegmenttiä. Aiemmin Pankkitoiminnan segmenttiin kuuluneet yksityispankkitoiminta ja instituutioasiakkaat kuuluvat uuteen Varainhoidon segmenttiin. Konsernin treasury-toiminto sekä tuki- ja esikuntatoiminnot, on siirretty aiemmasta segmentistä Pankkitoiminta ja Muut uuteen Konsernitoimintojen segmenttiin. Muu toiminta muodostui 30.6.2018 asti lähinnä Aktian Kiinteistönvälitys Oy:stä. Uusi Personal & Corporate Banking -segmentti muodostuu aiemmasta Pankkitoiminnan segmentistä yllä mainitut muutokset huomioiden.

Seuraavat uudet ja muuttuneet IFRS-standardit on otettu käyttöön 1.1.2018:

EU:n marraskuussa 2016 hyväksymä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit-standardi korvaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. Aktia-konserni on ottanut käyttöön

IFRS 9 -standardin sen tultua pakolliseksi 1.1.2018. IFRS 9 sisältää uudenlaisia vaatimuksia rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelusta ja arvostuksesta. Riskienhallintamalli ja rahoitusinstrumenttien tuleviin rahavirtoihin liittyvät ominaisuudet vaikuttavat konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen luokitteluun. Konsernin rahoitusvarat luokitellaan 1.1.2018 alkaen luokkiin jaksotettu hankintameno, muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat ja tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat. Rahoitusvarojen kirjaaminen yhdistellyn liiketoimintamallin mukaan, jossa käyvän arvon muutokset kirjataan IFRS 9:n mukaan muihin laajan tuloksen eriin, vastaa myytävissä olevien rahoitusvarojen kirjaamista aiemman IAS 39 -standardin mukaan.

Uudet luokittelu- ja arvostussäännöt sekä IFRS 9 -standardin käyttöönotto aiheuttivat pieniä luokittelun muutoksia aiemmasta myytävissä olevat rahoitusvarat -luokasta luokkiin jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat, ja tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat. Luokittelun muutokset eivät vaikuta olennaisesti konsernin tulokseen eivätkä taloudelliseen asemaan siirryttäessä soveltamaan IFRS 9 -standardia.

IFRS 9:n mukaiset arvonalentumisvaatimukset perustuvat odotettujen luottotappioiden malliin ja poikkeavat aiemmasta mallista, joka perustuu luottotappiovarauksiin liittyviin tapahtumiin. Odotettujen luottotappiovarausten laskentaan sisältyvät jaksotettuun hankintamenoon arvostetut rahoitusvarat, muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat sekä taloudelliset takauksopimukset ja lainalupaukset. ECL (Expected Credit Loss) -mallien soveltaminen IFRS 9 -standardin mukaisesti vähensi marginaalisesti arvonalentumisvarauksia. Vähennys ei vaikuttanut olennaisesti konsernin tulokseen eikä taloudelliseen asemaan siirryttäessä soveltamaan IFRS 9 -standardia.

Rahoitusvarojen uudelleenluokittelu ja niiden uudelleenarvostus sekä uusi arvonalentumismalli pienensivät hieman konsernin omaa pääomaa. Vaikutukset pankkikonserniin ja vakavaraisuuteen olivat marginaalisia.

Suojauslaskentaa koskevien IFRS 9 -standardin vaatimusten vuoksi suojauskehon tehokkuuden arviointimenettelyn sääntöpohjaisuus pieneni ja se mukautuu nyt paremmin konsernin riskienhallintaan. Konserni soveltaa poikkeusta, jonka mukaan IAS 39:n sääntöjä sovelletaan myös jatkossa niin kutsuttuihin salkkusuojauksiin. Suojauslaskentaa koskevien kirjaamissääntöjen muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Uudelleenluokittelu ja rahoitusvarojen uudelleenarvostus ja sen vaikutukset omaan pääomaan IFRS 9:ään siirryttäessä esitetään kohdassa Konsernin oman pääoman muutos. Luottotappiova-
rausten muutos, kun ECL:n (Expected Credit Loss) mallit otettiin käyttöön IFRS 9:n mukaisesti, esitetään liitteessä 8.

IFRS 9 -standardin mukaiset tilinpäätösperiaatteet alkaen 1.1.2018:

Aktia soveltaa 1.1.2018 alkaen IFRS 9 -standardia, jonka mukaisesti rahoitusvarat kirjataan kolmeen arvostusluokkaan. Rahoitusvarojen luokittelu ja arvostus riippuvat siitä, minkä liiketoimintamallin mukaisesti instrumenttia hoidetaan ja mitkä ovat instrumentin ominaisuudet suhteessa sopimuksen mukaisiin rahavirtoihin.

Konserni luokittelee rahoitusvarat seuraaviin luokkiin:

- Kirjataan jaksotettuun hankintameno (AC)
- Arvostetaan käypään arvoon muina laajan tuloksen erinä (FVOCI)
- Arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti (FVTPL)

Luokkaan Jaksotettuun hankintameno arvoistettavat rahoitusvarat, kuuluvat:

- korolliset arvopaperit
- lainat ja muut saamiset
- käteiset varat

Rahoitusvarat kirjataan jaksotettuun hankintameno, jos varoja hoidettaessa noudatetaan liiketoimintamallia, jonka mukaan instrumentti odotetaan pidettävän hallussa eräpäivään asti sopimuksen mukaisen rahavirran saamiseksi. Sopimuksen mukaiset rahavirrat käsittävät vain pääoman takaisinmaksun ja sille kertyneen koron (SPPI). Tähän luokkaan kuuluvat instrumentit kirjataan sopimusta tehtäessä käypään arvoon (hankintameno siihen liittyvillä kuluilla vähennettynä) ja sen jälkeen jaksotettuun hankintameno. Arvonalentumiset perustuvat kolmivaiheiseen malliin odotettavissa olevista luottotappioista (ECL), ja ne kuvataan tarkemmin kohdassa Rahoitusvarojen arvonalentuminen. Korkotuotot, arvonalentumiset sekä myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Luokkaan Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvoistettavat rahoitusvarat, kuuluvat:

- osakkeet ja osuudet
- korolliset arvopaperit

Rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon muina laajan tuloksen erinä, jos:

- varat ovat korollisia arvopapereita (velkainstrumentteja), joita hoidettaessa noudatettava liiketoimintamalli perustuu arvopapereiden omistamiseen sekä sopimuksen mukaisen rahavirran (tarkoittaa vain pääoman takaisinmaksua ja sille kertynyttä korkoa) saamiseksi, ja jotka voidaan tarvittaessa myydä
- varat ovat osakkeita ja osuuksia (oman pääoman ehtoisia instrumentteja), joita ei omisteta kaupankäyntiä varten ja jotka on ensimmäisessä kirjaamistapahtumassa päätetty luokitella tähän luokkaan

Tähän luokkaan kuuluvat instrumentit kirjataan sopimusta tehtäessä käypään arvoon (hankintameno siihen liittyvillä kuluilla vähennettynä) ja sen jälkeen käypään arvoon muina laajan tuloksen erinä. Velkainstrumenttien (korolliset arvopaperit) arvonalentumiset perustuvat kolmivaiheiseen malliin odotettavissa olevista luottotappioista (ECL), ja ne kuvataan tarkemmin kohdassa Rahoitusvarojen arvonalentuminen. Osakkeista ja osuuksista ei lasketa odotettavissa olevia luottotappioita (ECL). Arvonmuutokset kirjataan juoksevasti muun laajan tuloksen erinä laskennallisilla veroilla vähennettynä. Korkotuotot, osingot ja arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti, kun taas pääoman takaisinmaksu kirjataan muun laajan tuloksen erinä. Kolmivaiheiseen malliin perustuvien odotettavissa olevista luottotappioista johtuvien arvonalentumisten vastakirjaus tehdään Käyvän arvon rahastoon (muu laaja tulos) eikä se näin ollen vaikuta varallisuuserän käypään arvoon taseessa. Korollisten arvopapereiden (velkainstrumenttien) myynnin yhteydessä kertynyt realisoimaton voitto tai tappio siirretään Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan.

Päätös osakkeiden ja osuuksien luokittelemisesta ensimmäisen kirjauksen yhteydessä tähän luokkaan on lopullinen, mikä tarkoittaa, että tulevat myyntivoitot ja -tappiot näistä instrumenteista kirjataan muun laajan tuloksen erinä.

Luokkaan Tuloksen kautta käypään arvoon arvoistettavat rahoitusvarat, kuuluvat:

- johdannaisopimukset
- henkivakuutustoiminnan sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset
- osakkeet ja osuudet
- korolliset arvopaperit
- lainat ja muut saamiset

Rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, jos varallisuuserä on johdannaisopimus, se omistetaan kaupankäyntiä varten tai se on velkainstrumentti, joka ei täytä sopimuksen mukaisille rahavirroille asetettua ehtoa. Osakkeet ja osuudet kuuluvat tähän luokkaan, jos ensimmäisessä kirjaamistapahtumassa

ei ole hyödynnetty mahdollisuutta luokitella nämä luokkaan Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat. Sopimuksen mukaisille rahavirroille asetetun ehdon täyttäminen edellyttää, että rahavirta käsittää vain pääoman takaisinmaksun ja sille kertyneen koron (SPPI). Rahoitusvarat, jotka omistetaan kaupankäyntiä varten, ovat lyhytaikaista omistusta varten ansaintatarkoituksessa hankittuja varoja, joita on tarkoitus käyttää instrumentteina aktiivisessa kaupankäynnissä. Jos rahoitusvara liittyy velkoihin, jotka kirjataan käypään arvoonsa tulosvaikutteisesti, yritys voi ensimmäisen kirjauksen yhteydessä myös tehdä lopullisen valinnan varallisuuserän arvostamisesta käypään arvoonsa tulosvaikutteisesti, jos kirjanpidollinen epätasapaino näin vähenee tai poistuu. Tähän luokkaan kuuluvat instrumentit kirjataan sopimusta tehtäessä käypään arvoon ja sen jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tapahtumiin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan niiden syntyessä. Korkotuotot, osingot, arvonmuutokset ja myyntivoitot sekä -tappiot kirjataan juoksevasti tuloslaskelmaan.

Uudelleenluokittelu: Rahoitusvaran ostamisen yhteydessä vara luokitellaan johonkin kolmesta arvostusluokasta. Rahoitusvara voidaan luokitella myöhemmin uudelleen ainoastaan, jos liiketoimintamalli, jonka mukaan varoja hallinnoidaan, muuttuu. Vara voidaan luokitella uudelleen myöhemmin myös siinä tapauksessa, että instrumentti ei enää täytä niitä kriteerejä, joita tiettyyn liiketoimintamalliin kuulumisen edellyttää. Rahoitusvelkoja ei luokitella uudelleen.

Yllä olevien edellytysten mukaista rahoitusvaran uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti uudelleenluokittelun päivästä alkaen. Aiemmin kirjattuja voittoja ja tappioita (mukaan lukien arvoalentumisvoitot ja -tappiot) ei lasketa uudelleen takautuvasti.

Erä arvostusluokkien välinen uudelleenluokitus kirjataan seuraavalla tavalla:

- Jaksotetusta hankintamenosta käypään arvoon tulosvaikutteisesti: Vara arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon ja jaksotetun hankintamenon välinen ero kirjataan voitoksi tai tappioksi tuloslaskelmaan.
- Käyvistä arvosta tulosvaikutteisesti jaksotettuun hankintameno: Varan käyvistä arvosta uudelleenluokittelun päivänä tulee sen uusi hankintameno. Uudelleenluokittelun päivänä odotettu luottotappio kirjataan uuden arvostusluokan sääntöjen mukaisesti, ja instrumentille vahvistetaan todellinen vuosikorko.
- Jaksotetusta hankintamenosta käypään arvoon muun laajan tuloksen erinä: Vara arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon ja jaksotetun hankintamenon välinen ero kirjataan voitoksi tai tappioksi muuhun laajaan tuloslaskelmaan. Odotetut luottotappiot eivät muutu uudelleenluokittelun seurauksena.

- Käyvistä arvosta muun laajan tuloksen erinä jaksotettuun hankintameno: Varan käyvistä arvosta uudelleenluokittelun päivänä tulee sen uusi hankintameno. Aiemmin muuhun laajaan tulokseen kirjatut kumulatiiviset voitot ja tappiot siirretään omasta pääomasta, ja ne muuttavat varan kirjattua arvoa. Tämä pitää sisällään sen, että vara kirjataan jaksotettuun hankintameno, kuten se olisi aina kirjattu. Odotetut luottotappiot eivät muutu uudelleenluokittelun seurauksena.
- Käyvistä arvosta tulosvaikutteisesti käypään arvoon muun laajan tuloksen erinä: Vara arvostetaan edelleen käypään arvoon. Uudelleenluokituksen päivästä alkaen käyvän arvon muutokset kirjataan muun laajan tuloksen erinä, ja odotettu luottotappio kirjataan uudelleenluokittelun päivänä uuden arvostusluokan sääntöjen mukaan.
- Käyvistä arvosta muun laajan tuloksen erinä tulosvaikutteisesti käypään arvoon: Vara arvostetaan edelleen käypään arvoon. Uudelleenluokittelun päivästä alkaen aiemmin muun laajan tuloksen erinä kirjatut kumulatiiviset voitot ja tappiot siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan. Uudelleenluokittelun vaikutus näkyy tuloslaskelmassa ja muussa laajassa tuloksessa, mutta uudelleenluokittelun muu laaja tulos on nolla.

Suojauslaskenta: Aktia-konsernin suojauslaskentapolitiikassa suojauslaskenta määrittää joko käyvän arvon tai rahavirran suojaukseksi. Suojaavan johdannaisen ja suojaattavan erän suojaussuhde sekä riskienhallinnan tavoitteet ja strategia dokumentoidaan ja vahvistetaan suojauksen alkaessa. Kun suojaavan johdannaisen ja suojaattavan erän tai rahavirran arvonmuutoksen välillä on suuri negatiivinen korrelaatio, suojaus katsotaan tehokkaaksi. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan jatkuvasti käyttämällä ennakoivia tehokkuustestejä ja mittaamalla sitä kumulatiivisesti. Jos johdannaisen ja suojatun erän suojaussuhde ei ole 100-prosenttinen, tehoton osa kirjataan tuloslaskelmaan. Aktia soveltaa poikkeusta, jonka mukaan IAS 39 -standardin sääntöjä sovelletaan myös jatkossa niin kutsuttuihin salkkusuojausjauksiin.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen: Konserni soveltaa kolmivaiheista mallia odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL, Expected Credit Loss) laskemiseen seuraavista rahoitusvaroista, joita ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti:

- velkainstrumentit (korolliset arvopaperit sekä lainat ja muut saamiset), jotka arvostetaan jaksotettuun hankintameno
- velkainstrumentit (korolliset arvopaperit), jotka arvostetaan käypään arvoon muina laajan tuloksen erinä
- lainalupaukset
- taloudelliset takaussopimukset

Odotettavissa olevia luottotappioita (ECL) ei lasketa osakkeista ja osuuksista.

Rahoitusvaroja siirretään seuraavien kolmen vaiheen välillä luottoriskin muuttuessa ensimmäisestä kirjaamiskerrasta:

- Vaihe 1: 12 kuukauden ECL:
  - Odotettavissa olevat luottotappiot 12 kuukauden ajalta lasketaan maksukyvyttömyystilaan joutumattomista saamisista, joihin liittyvä luottoriski ei ole kasvanut olennaisesti ensimmäisen kirjaustapahtuman jälkeen. Efektiivinen korko lasketaan bruttokirjanpitoarvolle.
- Vaihe 2: ECL maksukyvyttömyystilaan joutumattomien saamisten jäljellä olevalta juoksuajalta
  - Odotettavissa olevat luottotappiot instrumentin jäljellä olevalta juoksuajalta lasketaan maksukyvyttömyystilaan joutumattomista saamisista, joihin liittyvä luottoriski on kasvanut olennaisesti ensimmäisen kirjaustapahtuman jälkeen. Efektiivinen korko lasketaan bruttokirjanpitoarvolle.
- Vaihe 3: ECL maksukyvyttömyystilaan joutuneiden saamisten jäljellä olevalta juoksuajalta
  - Vaiheeseen 3 kuuluvat saamiset, joihin liittyvä yksi tai useampi toteutunut tapahtuma vaikuttaa merkittävän kielteisesti tuleviin arvioituihin rahavirtoihin. Vaiheen 3 maksukyvyttömyystilaan joutuneista varoista kirjataan odotettavissa olevat luottotappiot instrumentin jäljellä olevalta juoksuajalta, kun taas efektiivinen korko lasketaan alentuneelle kirjatulle arvolle.

Jokaisessa raportointivaiheessa arvioidaan, onko **luottoriski olennaisesti kasvanut**, vertaamalla maksukyvyttömyystilaan joutumisen riskiä raportointiajankohtana suhteessa ensimmäisen kirjaustapahtuman ajankohtaan. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki asiaan kuuluvat ja käytettävissä olevat tiedot, jotka ovat saatavilla ilman kohtuuttomia kustannuksia ja kohtuutonta työpanosta. Tämä sisältää kvalitatiiviset ja kvantitatiiviset tiedot sekä tulevaisuutta koskevat taloudelliset tiedot. Saaminen siirtyy eri ECL-vaiheiden välillä luottokelpoisuuden heikentessä. Saaminen siirtyy vastaavasti takaisin koko juoksuaikaa koskevasta ECL-vaiheesta 12 kuukauden ECL-vaiheeseen, jos luottokelpoisuus paranee seuraavien kausien aikana ja aiempaa arviota luottoriskin olennaisesta kasvusta muutetaan. Saamiset, joiden luottokelpoisuus ei ole olennaisesti heikentynyt ensimmäisen kirjaustapahtuman ajankohdasta, katsotaan vähäisiksi luottoriskeiksi. Tällaisista saamisista lasketaan 12 kuukauden ECL. Kun saaminen ei ole enää perittävässä, todettu luottotappio kirjataan taseeseen arvonalentumisvarausta vastaan. Todettu luottotappio kirjataan, kun kaikki perintätoimenpiteet on suoritettu loppuun ja lopullinen tappio on vahvistettu. Mahdollisesti myöhemmin vastaanotetut maksut kirjataan tuloslaskelmaan luottotappion palautuksina.

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) lasketaan tulevia tappioita koskevan objektiivisen todennäköisyysarvion perusteella. Laskennassa otetaan huomioon:

- raportointiajankohtana arvonalentumisina tai maksukyvyttömyystilaan joutuneina kirjaamattomat rahoitusvarat. ECL lasketaan nykyarvona kaikista arvioiduista maksujen maksukyvyttömyydestä rahoitusvaran laskennallisena juoksuajana tai seuraavien 12 kuukauden aikana diskontattuna efektiivisellä korolla. Arvioidut maksujen maksukyvyttömyydet ovat erotus varallisuuserän sopimuksen mukaisten rahavirtojen ja niiden rahavirtojen välillä, jotka konserni odottaa saavansa.
- raportointiajankohtana arvonalentumisina tai maksukyvyttömyystilaan joutuneina kirjatut rahoitusvarat. ECL lasketaan rahoitusvaran jaksotetun hankintamenon ja rahoitusvaran laskennallisen tulevan rahavirran nykyarvon erotuksena diskontattuna efektiivisellä korolla.
- myönnetty nostamattomat lainalupaukset. ECL lasketaan erotuksena sopimuksen mukaisten rahavirtojen, jos laina nostetaan, ja niiden rahavirtojen välillä, jotka konserni odottaa saavansa.
- taloudelliset takauksisopimukset. ECL lasketaan erotuksena odotettavissa olevien maksujen ja niiden summien välillä, jotka konserni odottaa saavansa takaisin.

Johdon harkintaa tarvitaan, kun ennakoidaan tulevien rahavirtojen määrää ja ajankohtaa arvioitaessa rahoitusvarojen arvonalentumista. Näiden rahavirtojen ennakoinnissa arvioidaan muun muassa velallisen maksukykyä ja mahdollisten vakuuksien nettomyyntiarvoa. Arvio perustuu eri tekijöitä koskeviin oletuksiin, jotka voivat vaikuttaa ECL-laskelmaan. Todellinen tulos voi vaihdella näiden oletusten mukaisesti, mikä vaikuttaa tuleviin arvonalentumisvarausten muutoksiin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskenta: Konsernilla on sisäisesti kehitetyt luottokelpoisuuden arviointimallit, jotka perustuvat eri lähteistä peräisin oleviin kokemusperäisiin tietoihin. Malleja käytetään arvioitaessa maksukyvyttömyysriskiä myönnettäessä lainoja ja muita rahoitusvastuita toisille osapuolille ja asiakkaille. Konserni on etukäteen määritellyt todennäköisyydet vastapuoliriskeille koskien konsernin kaikkia yksityis- ja yrityslainoja ja muita saamisista. **Luotoista ja muista saamisista** ECL lasketaan saamisen riskiparametrien PD (maksukyvyttömyyden todennäköisyys), LGD (tappio-osuus) ja EAD (vastuun määrä maksukyvyttömyshetkellä) perusteella. Näitä parametreja koskevat arviot johdetaan samojen mallien mukaisesti kuin sisäisen luottoluokituksen (IRB) vakavaraisuuslaskelmassa, mutta perusteena käytetään niin kutsuttua Point-in-Time-kalibrointia, joka heijastaa vallitsevaa tai odotettavissa olevaa suhdannetilannetta arviointikauden aikana. Vaiheen 1 luotoista ECL on yhtä kuin PD:n, LGD:n ja EAD:n tulo, eli 12 kuukauden ECL. Vaiheiden 2 ja 3 luotoista ECL lasketaan 12 kuukauden ECL:ien summana saamisen voimassaoloajalta mukautettuna todennäköisyydellä, että saaminen on muuttunut maksukyvyttömäksi jo sitä nopeammin. Voimassaoloaikaisen ECL:n laskennassa otetaan huomioon myös sopimuksen mukainen lyhennyssuunnitelma, joka sisältyy sekä

EAD- että LGD-arvioihin. **Korollisten arvopapereiden** voimassaoloaikainen ECL lasketaan korkoinstrumentin sopimuksen mukaisen aikataulun perusteella. Voimassaoloaikainen ECL lasketaan LGD:nä, joka kerrotaan kaikkien odotettavissa olevien ja diskontattujen rahavirtojen summalla kerrottuna luottotapahtuman (PD) todennäköisyydellä. PD lasketaan erikseen jokaiselle instrumentille allokoimalla sille soveltuva riskikäyrä ottaen huomioon likviditeetti- ja verovaikutukset. 12 kuukauden ECL lasketaan näin ollen mukauttamalla voimassaoloaikaista ECL:ää arvopaperikohtaisella suhteellisuusvakiolla, joka muodostuu luottoriskikiintiöstä instrumentin voimassaoloaikana ja luottoriskistä lähinnä seuraavan vuoden aikana.

Luottoriskin olennainen kasvaminen: Määrittäessään luottoriskin mahdollista olennaista kasvua ensimmäisen kirjaamistapahtuman jälkeen konserni käyttää sekä kvantitatiivista sekä kvalitatiivista tietoa ja analyysiä. Tieto ja analyysi perustuvat historiatietoihin ja asiantuntijoiden arvioihin luottoriskistä, ja huomioon otetaan myös tulevaisuutta koskevat taloustiedot.

Luottojen ja muiden saamisten kohdalla arvioidaan, onko luottoriski kasvanut:

- jäljellä olevan juoksuajan PD:n absoluuttisen muutoksen pohjalta
- viimeistään maksun ollessa yli 30 päivää myöhässä tai kun asiakas kuuluu lieventävien toimenpiteiden piiriin. Nämä kriteerit määrittävät ehdottoman takarajan lisääntyneen luottoriskin tapahtumiselle
- kun on merkkejä muista kvalitatiivisista tekijöistä, jotka eivät käy ilmi säännöllisistä kvantitatiivisista analyyseistä. Sellaisissa tapauksissa konserni voi käyttää asiantuntija-arviota ja olennaisia historiallisia tietoja

Korkosijoitusten kohdalla luottoriskin kasvu arvioidaan kahden eri kriteerin pohjalta. Luottoriskin kasvun ensimmäinen kriteeri on ulkoisen luottoluokituksen olennainen lasku. Toinen kriteeri on se, että korkopaperin arvonkehitys pysyy volatiliiteettialueellaan. Volatiliiteetti lasketaan erikseen instrumentin elinajan aikana tapahtuneen hinnankorotuksen pohjalta. Yllä mainittujen kriteerien lisäksi käytetään tarvittaessa asiantuntija-arviota. Asiantuntija-arviossa huomioidaan konsernin sisäinen luokittelu.

Arvonalentumistarpeen arviointi (maksukyvyttömyyden määrittely): Konserni on määritellyt maksukyvyttömyyden (default) tulevien luottotappioiden (ECL) laskemisen mallissa sekä konsernin luotto-ohjeistuksessa prosesseissa arvonalentumistarpeen arvioimiseksi. Maksukyvyttömyydellä (default) tarkoitetaan vastapuolen kyvyttömyyttä tai todennäköistä kyvyttömyyttä hoitaa sovittujen ehtojen mukaisesti kaikkia velvollisuuksiaan pankkia kohtaan.

Vastapuolen katsotaan olvan maksukyvytön, jos jokin seuraavista kriteereistä täyttyy:

- Lainanhoitoon liittyvä olennainen maksu on myöhässä 90 päivää tai enemmän
- Lainanhoitoon liittyvä olennainen maksu on myöhässä alle 90 päivää, mutta vähintään yksi seuraavista kriteereistä täyttyy:
  - pankki on hakenut tai vastapuoli on asetettu konkurssiin
  - vastapuoli on velkasaneerauksessa
  - pankin arvion mukaan on epätodennäköistä, että asiakas tulee maksamaan lainavelvollisuutensa kokonaisuudessaan pankille ilman, että pankin on ryhdyttävä toimenpiteisiin kuten mahdollisten vakuuksien realisointiin

Korolliset arvopaperit katsotaan kyvyttömäksi, jos yrityksen, johon sijoitus on tehty, taloudellinen tilanne täyttää jonkin seuraavista kriteereistä:

- Yritys on asetettu konkurssiin tai se on maksukyvytön
- Yritys on tehnyt sopimuksen yrityssaneerauksesta tai hakenut suojaan velkojiaan vastaan tai on keskellä velkojiin vaikuttavaa laajaa uudelleenjärjestelyä
- Yritys ei ole maksanut sopimuksenmukaista kassavirtaa, ja sitä ei ole korjattu 30 päivän sisällä

Maksukyvyttömyyden lisäksi korollisia arvopapereita tarkastellaan yksittäin arvonalentumistarpeen arvioimiseksi, jos arvopaperin kurssi on laskenut alle 50 prosentin tason.

Tulevaisuutta kuvaavat tiedot: Konserni on perustanut asiantuntijoista koostuvan paneelin, joka tarkastelee erilaisia asiaan kuuluvia tulevia makrotalouden tekijöitä määritelläkseen ECL-laskelmien tueksi objektiivisia oletuksia. Asiantuntijapaneeliin kuuluu muun muassa riskienhallinta- ja taloustoimintojen johtoa sekä konsernin pääekonomisti. Asiaan kuuluvia alueellisia ja alakohtaisia mukautuksia tehdään yleisistä makrotalousskenaarioista poikkeavien ilmiöiden havaitsemiseksi. Mukautukset vastaavat parhaita oletuksia tulevista makrotaloudellisista edellytyksistä, jotka eivät ole sisällä ECL-laskelmiin. Tarkasteltavia makrotaloudellisia tekijöitä ovat muun muassa työttömyys, korkotaso, inflaatio sekä asuntojen ja kiinteistöjen hinnat. Menetelmiä ja skenaarioita tulevista makrotaloudellisista edellytyksistä tarkistetaan säännöllisesti.

Luottojen ja muiden saatavien (luottosalkku) kohdalla riskiparametreja korjataan elinajan ECL:n laskelmalle olennaisessa makroskenaariossa olevien oletusten mukaisesti. PD-ennustetta korjataan mm. työttömyyden kehityksen huomioivan makrotalouden mallin perusteella. Jos työttömyyden oletetaan nousevan, kotitalouksien PD-ennusteet nousevat. LGD-ennuste ottaa asuntojen ja kiinteistöjen hintojen oletetun kehityksen huomioon. Jos vakuuksien markkina-arvot laskevat skenaariorissa, se vaikuttaa LGD-ennusteeseen nostavasti olettaen, että lainan lyhennystahti ei ylitä vakuuksien arvon laskua.

Korollisten arvopapereiden (likviditeetti- ja sijoitussalkku)

ECL-laskelmassa käytetään suoraan todennettavissa olevia markkinamuuttujia, ja siinä ei siksi tarvita stokastisia tai muodostettuja tulevaisuuden arvioita. Koska malleissa käytetään mahdollisimman suurelta osin markkinatietoa, markkinoiden odotus tulevaisuuden kehityksestä on implisiittisesti mukana mallissa.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardi korvaa tuottojen kirjaamisesta aiemmin annetut standardit ja tulkinat. EU hyväksyi standardin lokakuussa 2016, ja se on pakollinen 1.1.2018 alkaen. Aktia on ottanut IFRS 15:sta käyttöön, kun standardi tuli pakolliseksi. IFRS 15 on tuottojen kirjaamista koskeva viisivaiheinen malli. Aktia-konsernin tuottojen kirjaamisessa noudatetaan suoriteperiaatetta, mikä merkitsee, että tuotot kirjataan suoritteen ja tulon perusteella. Korot kirjataan efektiivisen koron mukaisesti ja provisiot kirjataan tuotoiksi suhteellisuusperiaatteella sopimuspäivästä alkaen. Kiinteistönvälityksen tuotot kirjataan, kun myyntikohteen omistusoikeus siirtyy myyjältä ostajalle. Palkkio kirjataan tuotoksi, kun työsuoritus liiketoimen saattamiseksi päätökseen on päättynyt ja kun liiketoimi on toteutunut. Tuottojen kirjaamista koskevilla muuttuneilla säännöillä ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Seuraavat uudet ja muuttuneet IFRS-standardit voivat vaikuttaa tulevien liiketoimien ja liiketapahtumien kirjaamiseen:

IASB julkaisi 13. tammikuuta 2016 **IFRS 16** Leasing -standardin, joka korvaa standardin IAS 17 Leasing-sopimus. IFRS 16:n mukaan nykyinen luokittelu käyttö- ja rahoitusleasingiin vuokralleottajien osalta korvataan mallilla, jossa kaikkien yli 12 kuukautta pitkien leasing-sopimusten varat ja velat kirjataan taseeseen. Mahdollisuus soveltaa helpottavaa sääntöä koskee leasing-sopimuksia, joiden kesto on enintään 12 kuukautta tai jos hyödykkeen arvo on vähäinen. Leasinghyödykkeestä kirjataan erikseen leasingvelkaan liittyvät poistot ja korkokulut. Vuokralleantajaa koskevat kirjaamisvaatimukset ovat olennaisesti samat kuin IAS 17:ssä, minkä vuoksi nykyistä luokittelua käyttö- ja rahoitusleasingiin sovelletaan jatkossakin. Aktian tämän hetkisen arvion mukaan uusi standardi tuo muutoksia vuokrattujen kiinteistöjen kirjaamiseen, mistä seuraa vaikutuksia taseeseen. Muuttuneet kirjaussäännöt koskien leasing-sopimuksia eivät tule vaikuttamaan merkittävästi konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan. EU hyväksyi standardin lokakuussa 2017. Aktia-konserni ottaa käyttöön IFRS 16 -standardin sen tullessa pakolliseksi 1.1.2019.

Konserni arvioi, että muilla uusilla tai muutetuilla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnoilla (International Financial Reporting Interpretations Committee) ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tietoihin.

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKKITTELU IFRS 9:N MUKAAN 1.1.2018

Rahoitusinstrumenttien luokittelu 1.1.2018	Luokittelu IAS39:n mukaan	Luokittelu IFRS 9:n mukaan	Kirjanpitoarvo IAS39:n mukaan	Uudelleenluokittelu	Uudelleenarvostus *	Kirjanpitoarvo IFRS 9:n mukaan	Vaikutus omaan pääomaan 1.1.2018
Käteiset varat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	282 477	-	-	282 477	-
Korolliset arvopaperit		Jaksotettu hankintameno		92 852	-23 627	69 225	-18 902
Korolliset arvopaperit	Myytavissä pidettävät	Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon	1 797 199	-98 416	-	1 698 782	-
Korolliset arvopaperit		Tuloksen kautta käypään arvoon		5 565	-	5 565	-
Korolliset arvopaperit ¹	Eräpäivään asti pidettävät	Jaksotettu hankintameno	367 800	-	-	367 800	122
Osakkeet ja osuudet	Myytavissä pidettävät	Tuloksen kautta käypään arvoon	128 159	-	-	128 159	-
Johdannaissopimukset	Käypään arvoon tuloksen kautta	Tuloksen kautta käypään arvoon	84 046	-	-	84 046	-
Saamiset Suomen Pankilta ja luottolaitoksilta	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	49 910	-	-	49 910	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettu hankintameno	5 838 764	-	1 016	5 839 780	813
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät sijoitukset	Käypään arvoon tuloksen kautta	Tuloksen kautta käypään arvoon	802 575	-	-	802 575	-
Yhteensä			9 350 929	-	-22 611	9 328 318	-17 967

* Sisältää arvonmuutoksen sekä luottotappiovarauksen muutoksen IFRS 9:ään siirtymisen yhteydessä. Luottotappiovarauksen muutos esitellään tarkemmin liitteessä 8.

1) IFRS 9:ään siirtymisen yhteydessä erääntymiseen asti pidettävien, uudelleenluokiteltujen korollisten arvopapereiden jaksotettu yliarvo siirretään käyvän arvon rahastosta voittovaroihin. Samanaikaisesti yliarvon laskennallinen verovelka häviää ja sen vaikutus raportoidaan oman pääoman muutoksena per 1.1.2018 yllä olevassa taulukossa.

IFRS 9 ei vaikuta rahoitusvelkojen luokitteluun, joten ne raportoidaan jatkossa vastaavalla tavalla kuin IAS 39:n mukaan.

Liite 2. Konsernin segmenttiraportointi

(milj. euroa)	Personal & Corporate Banking													
	1-9/2018		1-9/2017		Omaisuudenhoito		Konsernitoinnit		Muut		Eliminoinnit		Konserni yhteensä	
	1-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	1-9/2018	1-9/2017
Tuloslaskelma														
Korkokate	46,5	46,9	1,6	1,9	17,1	18,9	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0	65,2	67,8
Palkkiotuotot netto	43,4	38,8	32,2	29,0	2,2	2,5	3,6	5,5	-8,4	-8,1	-	-	73,0	67,7
Henkivakuutusnetto	-	-	13,6	17,0	-	-	-	-	2,6	2,3	-	-	16,3	19,2
Muut liiketoiminnan tuotot	0,3	0,3	0,2	0,2	6,6	2,6	1,1	-	-0,2	-0,2	-	-	7,9	2,9
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	90,2	85,9	47,6	48,1	26,0	24,1	4,7	5,5	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0	162,4	157,6
Henkilöstökulut	-12,4	-20,2	-11,7	-12,8	-22,4	-24,9	-2,0	-3,3	-	-	-	-	-48,6	-61,1
Muut kulut *	-53,7	-55,2	-18,6	-18,0	12,2	11,6	-1,3	-2,1	6,2	6,1	6,2	6,1	-55,1	-57,6
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-66,1	-75,4	-30,2	-30,8	-10,2	-13,2	-3,3	-5,3	6,2	6,1	6,2	6,1	-103,6	-118,7
Arvon alentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-	-0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,5
Arvon alentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	-0,7	-0,1	-	-	0,0	-0,1	-	-	-	-	-	-	-0,7	-0,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-	-	-	-	-	-	-	-	1,4	0,6	1,4	0,6	1,4	0,6
Liikevoitto	23,3	10,0	17,3	17,2	15,8	10,7	1,3	0,2	1,7	0,7	1,7	0,7	59,5	38,9
Vertailukelpoinen liikevoitto	23,8	18,3	17,4	19,5	12,0	9,9	0,3	0,2	1,7	0,7	1,7	0,7	55,2	48,5

Tase	Personal & Corporate Banking													
	30.9.2018		31.12.2017		Omaisuudenhoito		Konsernitoinnit		Muut		Eliminoinnit		Konserni yhteensä	
	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2018	31.12.2017
Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,1	-	961,4	802,6	14,1	-	-	-	-	-	-	-	975,6	802,6
Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	-	0,1	236,6	485,2	1 322,0	1 440,1	-	0,0	-	-	-	-	1 558,6	1 925,4
Käteiset varat	3,8	4,6	0,1	0,2	213,6	277,7	-	-	-	-	-	-	217,6	282,5
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat korolliset arvopaperit	-	-	69,1	-	239,0	367,8	-	-	-	-	-	-	308,1	367,8
Lainat ja muut saamiset	5 894,7	5 721,7	191,2	171,5	30,9	45,0	-	3,7	-59,0	-53,2	-	-	6 057,8	5 888,7
Muut varat	12,8	16,7	42,3	81,5	257,4	261,9	0,2	0,5	-66,7	-77,5	-	-	245,9	283,1
Varat yhteensä	5 911,4	5 743,1	1 500,7	1 541,0	2 077,0	2 392,4	0,2	4,2	-125,7	-130,6	-125,7	-130,6	9 363,5	9 550,0
Talletukset	3 397,2	3 443,1	718,7	781,0	614,7	641,7	-	-	-58,8	-52,8	-	-	4 671,8	4 813,0
Liikeseen lasketut velkakirjat	0,8	1,2	-	-	2 480,0	2 449,6	-	-	-	-	-	-	2 480,7	2 450,7
Vakuutustekninen velka	-	-	1 224,5	1 217,3	-	-	-	-	-	-	-	-	1 224,5	1 217,3
Muut velat	3,7	5,5	32,9	41,0	373,2	433,2	-	1,6	-6,9	-10,5	-	-	402,9	470,9
Velat yhteensä	3 401,7	3 449,8	1 976,1	2 039,3	3 467,9	3 524,5	-	1,6	-65,7	-63,3	-65,7	-63,3	8 780,0	8 952,0

*Tuki- ja esikuntatoimintojen nettokustannukset allokoidaan Konsernitoinnista liiketoimintasegmentteihin Personal & Corporate Banking ja Omaisuudenhoito. Tämä kustannusten allokointi sisältyy segmenttien muihin kustannuksiin.

Liite 3. Konsernin riskipositiot

PANKKIKONSERNIN VAKAVARAISUUS

Pankkikonserniin kuuluvat Aktia Pankki Oyj ja kaikki tytäryhtiöt lukuun ottamatta Aktia Henkivakuutus Oyj:tä ja muodostaa vakavaraisuussäännösten mukaisen konsolidointiryhmän.

(milj. euroa)	30.9.2018		31.12.2017		30.9.2017	
	Konserni	Pankki-konserni	Konserni	Pankki-konserni	Konserni	Pankki-konserni
Laskelma pankkikonsernin omista varoista						
Varat yhteensä	9 363,5	8 084,3	9 550,0	8 242,1	9 514,9	8 215,6
josta aineettomat hyödykkeet	68,0	67,7	71,1	70,6	71,0	70,4
Velat yhteensä	8 780,0	7 580,4	8 952,0	7 741,5	8 921,3	7 718,1
josta velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	207,8	207,8	235,2	235,2	238,1	238,1
Osakepääoma	163,0	163,0	163,0	163,0	163,0	163,0
Käyvän arvon rahasto	18,5	3,2	51,5	8,9	56,2	11,3
Sidottu oma pääoma yhteensä	181,5	166,2	214,5	171,9	219,2	174,3
Vapaan oman pääoman rahasto ja muut rahastot	109,6	109,6	109,9	109,9	109,7	109,7
Voittovarot	242,8	184,4	234,3	190,8	233,6	190,1
Tilikauden voitto	49,6	43,6	39,3	28,1	31,1	23,4
Vapaa oma pääoma	402,0	337,6	383,5	328,8	374,4	323,1
Osakkeenomistajien osuus omasta pääomasta	583,5	503,8	598,0	500,6	593,6	497,5
Oma pääoma	583,5	503,8	598,0	500,6	593,6	497,5
Velat ja oma pääoma yhteensä	9 363,5	8 084,3	9 550,0	8 242,1	9 514,9	8 215,6
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	562,7	542,4	553,0	544,2	654,5	654,1
Oma pääoma pankkikonsernissa		503,8		500,6		497,5
Osinkovaraus		-		-37,8		-25,2
Tilikauden voitto jolle ei haettu Fivan lupaa		-43,6		-		-
Aineettomat hyödykkeet		-67,7		-70,6		-70,4
Debentuurit		78,0		111,0		122,3
Muut odotetut tappiot IRB:n mukaan		-9,1		-9,8		-13,2
Vähennys finanssialan merkittävistä omistusosuuksista		-7,8		-7,9		-7,2
Muut sis. maksamaton osinko		0,7		0,8		0,8
Omat varat yhteensä (CET1 + AT1 + T2)		454,4		486,5		504,6

(milj. euroa)

Pankkikonsernin vakavaraisuus	30.9.2018	30.6.2018	31.3.2018	31.12.2017	30.9.2017
Ydinpääoma ennen oikaisuja	461,3	464,1	464,3	465,1	472,8
Ydinpääömaan tehtävät oikaisut	-85,0	-86,9	-92,7	-89,6	-90,5
Ydinpääöma (CET1) yhteensä	376,4	377,2	371,6	375,5	382,3
Ensisijainen lisäpääöma ennen oikaisuja	-	-	-	-	-
Ensisijaiseen lisäpääömaan tehtävät oikaisut	-	-	-	-	-
Ensisijainen lisäpääöma (AT1) yhteensä	-	-	-	-	-
Ensisijainen pääöma (T1 = CET1 + AT1) yhteensä	376,4	377,2	371,6	375,5	382,3
Toissijainen pääöma ennen oikaisuja	78,0	88,9	100,0	111,0	122,3
Toissijaiseen pääömaan tehtävät oikaisut	-	-	-	-	-
Toissijainen pääöma (T2) yhteensä	78,0	88,9	100,0	111,0	122,3
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	454,4	466,1	471,6	486,5	504,6
Riskipainotetut erät yhteensä	2 262,0	2 318,0	2 271,6	2 080,2	2 205,6
josta luottoriskin osuus, standardimenetelmä	915,8	976,6	924,4	855,8	952,3
josta luottoriskin osuus, sisäinen menetelmä	808,1	823,4	860,3	874,5	904,5
josta kotitalouksien asuntoluottojen 15 %:n riskipainolattia	188,1	168,1	136,9	-	-
josta markkinariskin osuus	-	-	-	-	-
josta operatiivisen riskin osuus	349,9	349,9	349,9	349,9	348,7
Omien varojen vaade (8 %)	181,0	185,4	181,7	166,4	176,4
Omien varojen puskuri	273,4	280,7	289,9	320,1	328,1
Ydinpääöman suhde	16,6 %	16,3 %	16,4 %	18,0 %	17,3 %
Ensisijaisen pääöman suhde	16,6 %	16,3 %	16,4 %	18,0 %	17,3 %
Omien varojen suhde	20,1 %	20,1 %	20,8 %	23,4 %	22,9 %
Omien varojen lattiasääntö (CRR artikla 500)					
Omat varat	454,4	466,1	471,6	486,5	504,6
Lattiasäännön mukainen omien varojen minimimäärä ¹	202,4	204,3	199,2	193,0	200,5
Omien varojen puskuri	252,0	261,8	272,4	293,5	304,0

¹ 80 % standardimentelmän mukaisesta omien varojen vaateesta (8 %).

Vakavaraisuuslaskennassa hyödynnetään vastuun riskipainon määrittämiseksi Moody's Investors Service luottoluokituslaitoksen luokituksia.

PANKKIKONSERNIN OPERATIIVISTEN RISKIEN RISKIPAINOTETTU MÄÄRÄ

(milj. euroa)

Operatiivisten riskien riskipainotettu määrä	2015*	2016	2017	9/2018	6/2018	3/2018	12/2017	9/2017
Bruttotuotot	187,7	183,3	188,9					
- 3 vuoden keskiarvo			186,6					
Operatiivisen riskin pääomavaade				28,0	28,0	28,0	28,0	27,9
Riskipainotettu määrä				349,9	349,9	349,9	349,9	348,7

* Laskettu uudelleen Aktia Rahoitus Oy:n hankkimisen jälkeen.

Operatiivisen riskin pääomavaade on 15 % kolmen viimeisimmän vuoden bruttotuottojen keskiarvosta. Operatiivisen riskin riskipainotettu määrä on laskettu jakamalla pääomavaade 8 %:lla.

(milj. euroa)	30.9.2018				
	Brutto- vastuut	Vastuu maksu- kyvyttömyys- hetkellä	Riskipaino, %	Riski- painotetut saamiset	Pääoma- vaade 8 %
Pankkikonsernin kokonaisvastuut					
Vastuuryhmä					
Luottoriski sisäisten luottoluokitusten menetelmän mukaan					
Vähittäisvastuut - kiinteistövakuudelliset	4 538,5	4 533,9	11 %	507,6	40,6
Vähittäisvastuut - pk-yritykset, kiinteistövakuudelliset	180,2	179,4	49 %	87,5	7,0
Vähittäisvastuut - muut, ei pk-yritykset	138,7	132,1	32 %	42,6	3,4
Vähittäisvastuut - muut pk-yritykset	24,2	22,7	94 %	21,2	1,7
Kotitalouksien asuntoluottojen 15 prosentin riskipainolattia	-	-	15 %	188,1	15,1
Oman pääoman ehtoiset vastuut	52,8	52,8	283 %	149,2	11,9
Vastuut yhteensä sisäisten luottoluokitusten menetelmän mukaan	4 934,4	4 920,8	20 %	996,3	79,7
Luottoriski standardimenetelmän mukaan					
Valtiot ja keskuspankit	320,6	405,9	0 %	0,8	0,1
Aluehallinnot ja paikallisviranomaiset	237,5	258,3	0 %	0,7	0,1
Kansainväliset kehityspankit	35,6	35,6	0 %	-	-
Kansainväliset organisaatiot	87,0	87,0	0 %	-	-
Luottolaitokset	497,4	245,0	26 %	64,2	5,1
Yritykset	518,6	307,1	99 %	304,0	24,3
Vähittäissaamiset	298,0	142,8	69 %	99,1	7,9
Kiinteistövakuudelliset saamiset	933,4	878,7	36 %	313,8	25,1
Eräntyneet saamiset	31,7	8,7	106 %	9,2	0,7
Katetut joukkolainat	797,3	797,3	10 %	79,7	6,4
Muut erät	65,5	60,2	54 %	32,6	2,6
Vastuut yhteensä standardimenetelmän mukaan	3 822,7	3 226,6	28 %	904,2	72,3
Kokonaisriskin määrä	8 757,0	8 147,4	23 %	1 900,5	152,0

(milj. euroa)	31.12.2017				
	Brutto- vastuut	Vastuu maksu- kyvyttömyys- hetkellä	Riskipaino, %	Riski- painotetut saamiset	Pääoma- vaade 8 %
Pankkikonsernin kokonaisvastuut					
Vastuuryhmä					
Luottoriski sisäisten luottoluokitusten menetelmän mukaan					
Vähittäisvastuut - kiinteistövakuudelliset	4 493,6	4 489,6	13 %	585,0	46,8
Vähittäisvastuut - pk-yritykset, kiinteistövakuudelliset	141,6	141,3	50 %	70,4	5,6
Vähittäisvastuut - muut, ei pk-yritykset	140,5	131,4	45 %	58,9	4,7
Vähittäisvastuut - muut pk-yritykset	33,9	32,2	93 %	30,0	2,4
Oman pääoman ehtoiset vastuut	47,6	47,6	273 %	130,2	10,4
Vastuut yhteensä sisäisten luottoluokitusten menetelmän mukaan	4 857,2	4 842,1	18 %	874,5	70,0
Luottoriski standardimenetelmän mukaan					
Valtiot ja keskuspankit	401,0	488,6	0 %	-	-
Aluehallinnot ja paikallisviranomaiset	240,7	264,3	1 %	1,3	0,1
Kansainväliset kehityspankit	51,0	51,0	0 %	-	-
Kansainväliset organisaatiot	128,0	128,0	0 %	-	-
Luottolaitokset	702,8	433,9	25 %	109,8	8,8
Yritykset	412,5	229,1	99 %	226,8	18,1
Vähittäissaamiset	276,1	127,2	68 %	86,6	6,9
Kiinteistövakuudelliset saamiset	903,0	839,3	36 %	299,8	24,0
Eräntyneet saamiset	36,0	9,0	104 %	9,3	0,7
Katetut joukkolainat	836,4	836,4	10 %	83,6	6,7
Muut erät	70,5	64,6	40 %	26,0	2,1
Vastuut yhteensä standardimenetelmän mukaan	4 058,0	3 471,3	24 %	843,4	67,5
Kokonaisriskin määrä	8 915,2	8 313,3	21 %	1 717,9	137,4

RAHOITUS- JA VAKUUTUSRYHMITYMÄN VAKAVARAISUUS

(milj. euroa)	30.9.2018	30.6.2018	31.3.2018	31.12.2017	30.9.2017
Yhteenveto					
Konsernin oma pääoma	583,5	568,5	592,3	598,0	593,6
Toimialakohtaiset varat	84,0	95,2	106,5	117,8	129,3
Aineettomat hyödykkeet ja muut vähennettävät erät	-120,8	-118,4	-162,0	-174,8	-187,7
Konglomeraatin omat varat yhteensä	546,8	545,2	536,8	540,9	535,1
Pankkitoiminnan pääomavaade	266,2	273,1	267,6	243,9	259,0
Vakuustoitominnan pääomavaade ¹	82,0	83,4	86,2	85,1	79,5
Omien varojen minimimäärä	348,2	356,5	353,8	328,9	338,5
Konglomeraatin vakavaraisuus	198,6	188,7	183,0	212,0	196,6
Vakavaraisuusaste, %	157,0 %	152,9 %	151,7 %	164,5 %	158,1 %

1) 1.1.2016 lähtien Solvenssi II vaade (SCR)

Finanssi- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus on laadittu konsolidointimenetelmää käyttäen ja perustuu voimassa olevaan Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annettuun lainsäädäntöön sekä Finanssivalvonnan ohjeisiin.

Liite 4. Korkokate

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	2017
Talletukset ja lainat	52,0	51,8	0 %	69,1
Likviditeettisalkku	6,6	11,8	-44 %	14,9
Suojaustoimet korkojohdannaisilla	9,4	11,0	-15 %	14,4
Muut, mm. varainhankinta tukkumarkkinoilta	-2,7	-6,9	60 %	-8,8
Yhteensä	65,2	67,8	-4 %	89,6

Otto- ja antolainaus sisältää hypoteekkipankkitoiminnan liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat sekä niiden korkosuojat, jotka on tehty liikkeeseen laskujen yhteydessä. Muuta sisältää suurimmaksi osaksi seniorirahoitusta, sen korkosuojia ja vastuudebenttureja.

Liite 5. Henkivakuutusnetto

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	2017
Vakuutusmaksutulo	85,8	92,1	-7 %	125,2
Sijoitustoiminnan nettotuotot	11,1	15,4	-28 %	20,4
josta ECL arvonalentumisten muutos	0,0	-	-	-
josta relisoitumattomat arvomuutokset osakkeista ja osuuksista	-3,3	-	-	-
Maksetut vakuutuskorvaukset	-81,1	-81,7	1 %	-106,7
Vakuutusvelan muutos, netto	0,4	-6,6	-	-12,2
Yhteensä	16,3	19,2	-15 %	26,6

Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotot

(milj. euroa)	1-9/2018	1-9/2017	Δ %	2017
Käypään arvoon tuloksen kautta arvostettavien rahoitusvarojen nettotuotot	-0,5	-0,7	29 %	-0,9
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	6,4	1,0	558 %	1,5
josta relisoitumattomat arvomuutokset osakkeista ja osuuksista	4,6	-	-	-
Käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavien rahoitusvarojen nettotuotot	0,3	1,4	-78 %	0,5
josta ECL arvonalentumisten muutos	0,2	-	-	-
Jakotettuun hankintamenuun arvostettavien korollisten arvopaperien nettotuotot	0,0	-	-	-
josta ECL arvonalentumisten muutos	0,0	-	-	-
Suojauslaskennan nettotulos	-0,2	-0,2	-2 %	-0,3
Yhteensä	6,0	1,5	315 %	0,8

Liite 7. Johdannaiset

Suojaavat johdannaiset (milj. euroa)	30.9.2018		
	Nimellismäärä, yhteensä	Varat, käyvät arvot	Velat, käyvät arvot
Käyvän arvon suojaus			
Korkosidonnaiset	2 102,0	43,8	1,1
Yhteensä	2 102,0	43,8	1,1
Kassavirran suojaus			
Korkosidonnaiset	85,1	-	7,5
Yhteensä	85,1	-	7,5
Johdannaissopimukset, jotka on arvostettu tuloksen kautta			
Korkosidonnaiset ¹	450,8	18,2	18,4
Valuuttasidonnaiset	2,6	0,0	0,0
Yhteensä	453,4	18,2	18,4
Johdannaissopimukset yhteensä			
Korkosidonnaiset	2 637,9	62,0	27,0
Valuuttasidonnaiset	2,6	0,0	0,0
Yhteensä	2 640,5	62,0	27,0

Suojaavat johdannaiset (milj. euroa)	31.12.2017		
	Nimellismäärä, yhteensä	Varat, käyvät arvot	Velat, käyvät arvot
Käyvän arvon suojaus			
Korkosidonnaiset	1 927,0	56,9	2,4
Yhteensä	1 927,0	56,9	2,4
Kassavirran suojaus			
Korkosidonnaiset	85,1	-	3,9
Yhteensä	85,1	-	3,9
Johdannaissopimukset, jotka on arvostettu tuloksen kautta			
Korkosidonnaiset ¹	696,5	27,1	27,2
Osakesidonnaiset ²	8,8	0,0	0,0
Yhteensä	705,3	27,2	27,2
Johdannaissopimukset yhteensä			
Korkosidonnaiset	2 708,6	84,0	33,5
Osakesidonnaiset	8,8	0,0	0,0
Yhteensä	2 717,4	84,0	33,6

1) Korkosidonnaisiin johdannaisiin sisältyvät paikallispankeille välitetyt korkosuojat, jotka kolmansien osapuolten kanssa tehtyjen back-to-back-suojausten jälkeen olivat 450,0 (695,0) miljoonaa euroa.

2) Kaikki osakesidonnaiset ja muut johdannaissopimukset koskevat strukturoitujen tuotteiden suojaa.

Liite 8. Rahoitusvarojen arvonalentumiset

(milj. euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Rahoitusvarojen jako 30.9.2018				
Korolliset arvopaperit	1 866,6	-	-	1 866,6
Antolainaus	5 910,7	102,9	44,2	6 057,8
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	528,4	5,9	28,3	562,7
Yhteensä	8 305,8	108,9	72,5	8 487,1
Rahoitusvarojen jako 31.12.2017				
Korolliset arvopaperit	2 165,0	-	-	2 165,0
Antolainaus	5 718,8	124,0	45,8	5 888,7
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	547,1	5,4	0,5	553,0
Yhteensä	8 430,9	129,4	46,3	8 606,7

LUOTOT JA MUUT SITOUKSET

(milj. euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Arvon- alentumiset (IAS 39)	Totalt
Luottojen ja muiden sitoumusten arvonalentumiset 31.12.2017 IAS 39:n mukaan	-	-	-	47,7	47,7
Oikaisu IFRS 9 siirtymisen yhteydessä	2,0	4,7	40,0	-47,7	-1,0
Luottojen ja muiden sitoumusten arvonalentumiset 1.1.2018 IFRS 9:n mukaan	2,0	4,7	40,0	-	46,6
Siirto tasosta 1 tasoon 2	-0,6	0,6	-	-	-
Siirto tasosta 1 tasoon 3	-0,5	0,0	0,5	-	-
Siirto tasosta 2 tasoon 1	0,1	-0,1	-	-	-
Siirto tasosta 2 tasoon 3	-	-0,5	0,5	-	-
Siirto tasosta 3 tasoon 1	0,0	-	0,0	-	-
Siirto tasosta 3 tasoon 2	-	0,2	-0,2	-	-
Luottotappioiden palautukset	-	-	0,0	-	0,0
Muut muutokset	1,3	-1,7	1,1	-	0,7
Arvonalentumiset 1-9/2018 tuloslaskelmassa	0,3	-1,5	1,9	-	0,7
Toteutuneet tappiot, joista on aikaisemmin tehty arvonalentuminen	-	-	-6,2	-	-6,2
Luottotappioiden palautukset	-	-	0,0	-	0,0
Luottojen ja muiden sitoumusten arvonalennukset 30.9.2018 IFRS 9:n mukaan	2,3	3,2	35,7	-	41,2

KOROLLISET ARVOPAPERIT

(milj. euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Arvon- alentumiset (IAS 39)	Yhteensä
Korollisten arvopaprien arvonalentumiset 31.12.2017 IAS 39:n mukaan	-	-	-	-	-
Oikaisu IFRS 9 siirtymisen yhteydessä	0,9	-	-	-	0,9
Korollisten arvopaprien arvonalentumiset 1.1.2018 IFRS 9:n mukaan	0,9	-	-	-	0,9
Muut muutokset	-0,2	-	-	-	-0,2
Arvonalentumiset 1-9/2018 tuloslaskelmassa	-0,2	-	-	-	-0,2
Korollisten arvopaprien arvonalentumiset 30.9.2018 IFRS 9:n mukaan	0,7	-	-	-	0,7

Liite 9. Rahoitusvarat ja -velat

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

(milj. euroa)	30.9.2018		31.12.2017	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	975,6	975,6	802,6	802,6
Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	1 558,6	1 558,6	1 925,4	1 925,4
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat korolliset arvopaperit	308,1	335,8	367,8	376,5
Lainat ja muut saamiset	6 057,8	5 971,3	5 888,7	5 811,2
Käteiset varat	217,6	217,6	282,5	282,5
Johdannaissopimukset	62,0	62,0	84,0	84,0
Yhteensä	9 179,6	9 120,9	9 350,9	9 282,1
Rahoitusvelat				
Talletukset	4 671,8	4 666,7	4 813,0	4 803,5
Johdannaissopimukset	27,0	27,0	33,6	33,6
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 480,7	2 490,1	2 450,7	2 465,7
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	207,8	209,8	235,2	238,2
Muut velat luottolaitoksille	53,9	54,4	60,0	60,4
Yhteensä	7 441,3	7 448,0	7 592,5	7 601,3

Taulukossa esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot sekä käyvät arvot tase-erittäin. Käyvät arvot on laskettu sekä kiinteä- että vaihtuvakorkeisille sopimuksille. Käyvät arvot on laskettu ilman siirtyvää korkoa ja tase-erään mahdollisesti kohdistuvien suojaavien johdannaisten vaikutuksia.

Sijoitusvarojen käyvät arvot määritetään ensisijaisesti käyttämällä noteerauksia toimivilta markkinoilta. Mikäli markkinanoteerausta ei ole saatavilla, on tase-erät pääosin arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkina-korkojen avulla. Lainojen osalta käyvän arvon laskennassa diskonttorokossa on huomioitu olemassa olevan kannan luottoriskiprofilin sekä jälleenrahoituskustannus. Käteisvarojen osalta käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa.

Vaadittaessa maksettavien talletusten osalta nimellisarvon on oletettu vastaavan käypää arvoa. Eräpäivälliset talletukset on arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöshetken markkina-koroilla. Liikkeeseen laskettujen velkojen käypä arvo on määritelty ensisijaisesti markkinanoteerausten perusteella. Noteeraamattomien liikkeeseen laskettujen velkakirjojen sekä huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojen diskonttauskorossa on huomioitu instrumentin etuoikeusaseman mukainen marginaali.

Johdannaiset on arvostettu käypään arvoon markkinanoteerausten perusteella.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN KÄYVÄN ARVON MÄÄRITYS

Taso 1 sisältää rahoitusvarat, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien noteerausten perusteella. Likvidiksi markkinaksi katsotaan sellainen markkina, josta hinnat ovat saatavilla helposti ja riittävän säännöllisesti. Tähän ryhmään kuuluvat noteeratut joukkovelkakirjalainat ja muut arvopaperit, pörssiosakkeet sekä johdannaissopimukset, joille julkisesti noteerataan hinta.

Taso 2 sisältää rahoitusvarat, joille ei ole saatavissa noteerausta suoraan toimivilta markkinoilta ja joiden käypä arvo arvioidaan käyttäen arvostusmenetelmiä tai -malleja. Nämä perustuvat oletuksiin, joita tukevat todennettavissa olevat markkinahinnat. Markkinatietona on käytetty esimerkiksi vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja korkoja tai hintoja. Tähän ryhmään kuuluvat enemmistö OTC -johdannaista sekä useat muut instrumentit, joilla ei käydä kauppaa likvideillä markkinoilla. Tämän lisäksi pankki tekee erillisen arvostuskorjauksen OTC-johdannaisten markkina-arvoon huomioiden sekä vastapuolen että oman luottoriskikomponentin.

Taso 3 sisältää rahoitusvarat, joiden käypää arvoa ei saada markkinanoteerauksesta tai todennettavissa oleviin markkinahintoihin tai -kursseihin perustuvien arvostusmenetelmien tai -mallien avulla. Tähän luokkaan kuuluvat pääasiassa noteeraamattomat osakeinstrumentit ja rahastot sekä muut noteeraamattomat rahastot ja arvopaperit, joista ei tällä hetkellä ole sitovaa hintanoteerausta.

(milj. euroa)	30.9.2018				31.12.2017			
	Markkina-arvon ryhmittely				Markkina-arvon ryhmittely			
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat								
Sijoitusidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät sijoitukset	822,9	-	-	822,9	802,6	-	-	802,6
Korolliset arvopaperit	7,1	-	0,2	7,3	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet	101,3	-	44,1	145,5	-	-	-	-
Yhteensä	931,3	-	44,3	975,6	802,6	-	-	802,6
Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat								
Korolliset arvopaperit	1 213,7	168,7	176,1	1 558,6	1 457,6	93,2	246,4	1 797,2
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	94,3	-	33,9	128,2
Yhteensä	1 213,7	168,7	176,1	1 558,6	1 551,9	93,2	280,3	1 925,4
Johdannaiset, netto	0,0	35,0	-	35,0	0,0	50,5	-	50,5
Yhteensä	0,0	35,0	-	35,0	0,0	50,5	-	50,5
Yhteensä	2 145,0	203,7	220,4	2 569,2	2 354,5	143,7	280,3	2 778,4

Siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä

Siirtoja tasojen välillä tapahtuu, kun on havaittavissa, että markkinaoletukset ovat muuttuneet, esim. kun instrumenteilla ei enää käydä aktiivisesti kauppaa. Jakson aikana on siirretty 60 miljoonaa euroa korollisia arvopapereita tasolta 1 tasolle 2 vähentyneen markkina-aktiiviteetin johdosta. Tason 2 muu kasvu johtuu kotimaisten kunta- ja yritystodistusten lisääntyneestä kauppavolyymistä.

Aktia-konsernin riskienvalvonta vastaa rahoitusinstrumenttien luokittelusta tasoitain 1, 2 ja 3. Arvostusmenetelmä on jatkuva ja sama kaikille instrumenteille kaikilla tasoilla. Menetelmässä määritetään, mihin arvostusryhmään rahoitusinstrumentit luokitellaan. Jos sisäisillä oletuksilla on merkittävä vaikutus käypään arvoon, raportoidaan rahoitusinstrumentit tasoon 3. Menetelmä sisältää myös arvostustiedon laatuun perustuvan arvion siitä, tulisiko rahoitusinstrumenttia siirtää tasojen välillä.

Tapahtumat tasolla 3

Seuraavassa taulukossa esitetään tason 3 käypään arvoon arvostettujen rahoitusvarojen muutos vuodenvaihteesta.

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusvaroille, jotka kuuluvat tasoon 3 (milj. euroa)	Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat			Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat			Yhteensä		
	Korolliset arvo-paperit	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Korolliset arvo-paperit	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Korolliset arvo-paperit	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	-	-	-	246,4	33,9	280,3	246,4	33,9	280,3
Uudelleenluokittelu IFRS 9:n mukaan	0,3	33,9	34,1	-0,3	-33,9	-34,1	-	-	-
Hankinnat	-	6,2	6,2	-	-	-	-	6,2	6,2
Myynnit	-	-0,8	-0,8	-11,0	-	-11,0	-11,0	-0,8	-11,8
Eräntynyt kauden aikana	-	-	-	-57,1	-	-57,1	-57,1	-	-57,1
Tulokseen kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tulokseen kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-0,1	4,9	4,8	-	-	-	-0,1	4,9	4,8
Muuhun laajaan tulokseen kirjatut arvonmuutokset	-	-	-	0,1	-	0,1	0,1	-	0,1
Siirrot tasolta 1 ja 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Siirrot tasolle 1 ja 2	-	-	-	-2,0	-	-2,0	-2,0	-	-2,0
Kirjanpitoarvo 30.9.2018	0,2	44,1	44,3	176,1	-	176,1	176,3	44,1	220,4

Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusinstrumenttien herkkyysoanalyysi

Tasoon 3 käypään arvoon kirjattujen rahoitusinstrumenttien arvoon sisältyvät ne rahoitusinstrumentit, joiden käypä arvo arvioidaan kokonaan tai osittain ei-todennettaviin markkinahintoihin tai -kurseihin perustuvilla arvostusmenetelmillä.

Nämä tiedot osoittavat suhteellisen epävarmuuden mahdollisen vaikutuksen sellaisten rahoitusinstrumenttien käypään arvoon, joiden arvostus perustuu tekijöihin, jotka eivät ole todennettavissa. Tiedot eivät ole luonteeltaan ennusteita, eikä niiden perusteella voida arvioida käypien arvojen tulevaa muutosta.

Seuraavassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyys mahdollisille markkinamuutoksille. Korollisten arvopaperien osalta arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 3 prosenttiyksikköä kaikissa maturiteeteissa samanaikaisesti, kun osakkeiden ja osuuksien osalta markkinahintojen on oletettu muuttuvan 20 prosenttia. Edellä esitettyjen oletusten perusteella käyvän arvon rahaston tulos- tai arvonmuutoksen vaikutus rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omiin varoihin olisi 2,6 (2,6) prosenttia.

Herkkyyssanalyysi rahoitusvaroilta, jotka kuuluvat tasoon 3 (milj. euroa)	30.9.2018 Tulosvaikutus oletetulle muutokselle			31.12.2017 Tulosvaikutus oletetulle muutokselle		
	Kirjan- pitoarvo	Positiiv- vinen	Negatiiv- vinen	Kirjan- pitoarvo	Positiiv- vinen	Negatiiv- vinen
	Tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat					
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät sijoitukset	-	-	-	-	-	-
Korolliset arvopaperit	0,2	0,0	0,0	-	-	-
Osakkeet ja osuudet	44,1	8,8	-8,8	-	-	-
Yhteensä	44,3	8,8	-8,8	-	-	-
Muun laajan tuloksen kautta käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat						
Korolliset arvopaperit	176,1	5,3	-5,3	246,4	7,4	-7,4
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	33,9	6,8	-6,8
Yhteensä	176,1	5,3	-5,3	280,3	14,2	-14,2
Yhteensä	220,4	14,1	-14,1	280,3	14,2	-14,2

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KUITTAUS

(milj. euroa)	30.9.2018		31.12.2017	
	Johdannaiset	Käänteinen takaisinostosopimus	Johdannaiset	Käänteinen takaisinostosopimus
Varat				
Rahoitusvarat, jotka sisältyvät netotus- tai muun vastaavan sopimuksen puitesopimukseen	62,0	-	84,0	-
Kuitattu määrä	-	-	-	-
Taseeseen kirjattu määrä	62,0	-	84,0	-
Kuittaamaton summa, joka kuitenkin sisältyy netotus- tai muun vastaavan sopimuksen puitesopimukseen	5,3	-	5,8	-
Saadut vakuudet	55,6	-	76,6	-
Kuittaamattomien summien yhteismäärä taseessa	60,8	-	82,4	-
Netto	1,2	-	1,7	-
Velat				
Rahoitusvelat, jotka sisältyvät netotus- tai muun vastaavan sopimuksen puitesopimukseen	27,0	152,3	33,6	146,2
Kuitattu määrä	-	-	-	-
Taseeseen kirjattu määrä	27,0	152,3	33,6	146,2
Kuittaamaton summa, joka kuitenkin sisältyy netotus- tai muun vastaavan sopimuksen puitesopimukseen	5,3	-	5,8	-
Annetut vakuudet	7,1	151,7	12,3	145,9
Kuittaamattomien summien yhteismäärä taseessa	12,3	151,7	18,1	145,9
Netto	14,7	0,6	15,5	0,3

Taulukko esittää rahoitusvarat ja -velat, joita ei ole kuitattu taseessa, mutta joilla on juridisesti sitoviin kuitaussopimuksiin tai vastaaviin, esimerkiksi ns. ISDA-sopimuksiin, liittyviä potentiaalisia oikeuksia, mukaan lukien sopimuksiin kuuluvat vakuudet. Nettomäärä ilmaisee vastuut sekä normaalissa liiketoiminnassa että maksujen lakkautus- tai maksukyvyttömyystilanteessa.

Liite 10. Erittely konsernin rahoitusrakenteesta

(milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Talletukset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	4 024,8	4 118,5	4 133,8
Lyhytaikaiset velat, vakuudettomat			
Pankit	39,2	71,7	53,2
Yhteensä	39,2	71,7	53,2
Lyhytaikaiset velat, vakuudelliset			
Pankit - saadut käteisvakuudet panttaussopimusten yhteydessä	55,6	76,6	89,3
Takaisinostosopimukset - pankit	152,3	146,2	100,4
Yhteensä	207,8	222,7	189,7
Lyhytaikaiset velat yhteensä	247,0	294,4	242,8
Pitkäaikaiset velat, vakuudettomat			
Liikkeeseen lasketut velkakirjat, seniorirahoitus	820,7	782,2	781,4
Muut luottolaitokset	30,9	37,0	40,4
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	207,8	235,2	238,1
Yhteensä	1 059,5	1 054,4	1 059,9
Pitkäaikaiset velat, vakuudelliset			
Keskuspankki ja muut luottolaitokset	423,0	423,0	428,0
Liikkeeseen lasketut velkakirjat, covered bonds	1 660,0	1 668,6	1 672,7
Yhteensä	2 083,0	2 091,6	2 100,7
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 142,5	3 146,0	3 160,6
Pankkitoiminnan korolliset velat	7 414,3	7 559,0	7 537,2
Henkivakuutustoiminnan vakuutusvelat	1 224,5	1 217,3	1 205,4
Muut ei korolliset velat yhteensä	141,2	175,7	178,8
Velat yhteensä	8 780,0	8 952,0	8 921,3

Lyhytaikaiset velat = velat joiden alkuperäinen maturitetti on alle vuoden

Pitkäaikaiset velat = velat joiden alkuperäinen maturitetti on yli vuoden

Liite 11. Annetut ja saadut vakuudet

Annetut vakuudet (milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Omien velkojen vakuudeksi annetut vakuudet			
Arvopaperit	581,7	575,2	529,9
Lainasaatavat, jotka muodostavat vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen (covered bonds) vakuusmassan	2 384,8	2 110,4	2 254,0
Yhteensä	2 966,6	2 685,5	2 783,9
Muut annetut vakuudet			
Pantatut arvopaperit ¹	126,4	146,7	168,7
Panttaus- ja takaisinostosopimusten yhteydessä annettu käteinen	7,1	12,3	14,3
Yhteensä	133,5	158,9	183,0
Annetut vakuudet yhteensä	3 100,0	2 844,5	2 966,9
Edellä mainitut vakuudet koskevat seuraavia velkoja			
Velat luottolaitoksille ²	575,3	569,2	528,4
Liikkeeseen lasketut asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds) ³	1 660,0	1 668,6	1 672,7
Johdannaiset	7,1	12,3	14,3
Yhteensä	2 242,3	2 250,0	2 215,4

1) Koskee päivän sisäisen limiitin vakuudeksi pantattuja arvopapereita. 30.9.2018 pantattuna oli 7 (21) miljoonaa euroa ylimääräisiä vakuuksia.

2) Koskee velkoja keskuspankille ja Euroopan Investointipankille sekä takaisinostosopimuksia, joissa on standardoidut GMRA-ehdot (Global Master Repurchase Agreement).

3) Vähennettynä omilla takaisinostoilla.

Saadut vakuudet (milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	30.9.2017
Panttaussopimusten yhteydessä saatu käteinen ¹	55,6	76,6	89,3
Yhteensä	55,6	76,6	89,3

1) Koskee johdannaisia, joiden vakuudet on saatu vastapuolelta ISDA/CSA-sopimusten mukaisesti.

Liite 12. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(milj. euroa)	30.9.2018	31.12.2017	31.12.2017
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			
Takaukset	32,3	31,7	33,2
Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	5,3	7,3	4,2
Asiakkaan hyväksi tehdyt peruuttamattomat sitoumukset			
Käyttämättömät luottojärjestelyt	504,8	505,2	616,7
Muut kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	20,3	8,8	0,4
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	562,7	553,0	654,5

Helsinki 31.10.2018

AKTIA PANKKI OYJ
HALLITUS

KÄÄNNÖS

Raportti Aktia Pankki Oyj:n osavuosikatsauksen 1.1.–30.9.2018 yleisluonteisesta tarkastuksesta

Aktia Pankki Oyj:n hallitukselle

Johdanto

Olemme tarkastaneet yleisluonteisesti Aktia Pankki Oyj konsernin taseen 30.9.2018, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, oman pääoman muutoksia koskevan laskelman, rahavirtalaskelman ja tietyt selittävät liitetiedot kyseisenä päivänä päättyneeltä yhdeksän kuukauden jaksolta. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat osavuosikatsauksen laatimisesta IAS 34 Osavuosikatsaukset-standardin sekä muiden Suomessa voimassa olevien osavuosikatsauksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Suorittamamme yleisluonteisen tarkastuksen perusteella esitämme johtopäätöksen osavuosikatsauksesta.

Yleisluonteisen tarkastuksen laajuus

Yleisluonteinen tarkastus on suoritettu kansainvälisen yleisluonteista tarkastusta koskevan standardin

ISRE 2410 ”Yhteisön tilintarkastajan suorittama osavuosi-informaation yleisluonteinen tarkastus” mukaisesti. Yleisluonteiseen tarkastukseen kuuluu tiedustelujen tekemistä pääasiallisesti talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä asioista vastaaville henkilöille sekä analyttisiä toimenpiteitä ja muita yleisluonteisen tarkastuksen toimenpiteitä. Yleisluonteinen tarkastus on laajuudeltaan huomattavasti suppeampi kuin tilintarkastus-standardien mukaisesti suoritettava tilintarkastus, ja siksi emme pysty sen perusteella varmistumaan siitä, että saamme tietoomme kaikki sellaiset merkittävät seikat, jotka ehkä tunnistettaisiin tilintarkastuksessa. Näin ollen emme anna tilintarkastuskertomusta.

Johtopäätös

Yleisluonteisen tarkastuksen perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille syyn uskoa, ettei osavuosikatsausta ole laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset-standardin sekä muiden Suomessa voimassa olevien osavuosikatsauksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti.

Helsingissä 31. lokakuuta 2018

KPMG OY AB
Marcus Tötterman, KHT

Yhteystiedot

Aktia Pankki Oyj
PL 207
Mannerheimintie 14, 00101 Helsinki
Puh. 010 247 5000
Faksi 010 247 6356

Verkkopalvelut: www.aktia.com
Yhteydenotot : aktia@aktia.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@aktia.fi
Y-tunnus: 2181702-8
BIC/S.W.I.F.T: HELSFIHH

Aktia